SAMUƐLI TAKADA PLADE

Dauda kíblena Yudanɔa 1:1-4:12
Dauda kíblena Isaraila buri sĩnda pínkinɔa 5:1-12:31
Abusalomu bona Dauda kpɛ 13:1-20:26
Dauda kíblena kpɛkpɛ 21:1-24:25

Dauda Solu ga baarumanaa

1 Solu gana gbɛra Dauda sù kũ zɩ̀blena
Amalɛkinɔaao, akũ à gɔ̃̀ Zikilaga gɔrɔ pla. 2 A gɔrɔ
aakɔ̃de zĩ gɔ̃gbɛ̃ ke bò Solu bùran à sù. A pɔ́kasanɔ
kɛ̃kɛ̃na, bùsu ká a mìn. Kũ à kà Dauda kĩnaa, à
kùtɛnɛ à wùtɛ a gbɛrɛa. 3 Dauda a là à pì: N bo
máa? À wèa à pì: Ma bo Isarailanɔ bùrammɛ. 4 Akũ
Dauda a là dɔ: À kɛ̀ dera gwee? Ǹ omɛnɛ. Akũ à
wèa à pì: Isarailanɔ bò zɩ̀lan ò bàa lɛ̀. Ń daside lɛ̀tɛ
ò gàga. Solu kũ a nɛ́ Yonatão gà dɔ. 5 Akũ Dauda
kɛfɛnna kũ àtɛn baaruu pì kpáarɛ là à pì: N kɛ
deran ń dɔ̃ kũ Solu kũ a nɛ́ Yonatão gàa? 6 À wèa à
pì: À sù à lè má kú Giliboa kpi gɛrɛɛi gwemɛ, akũ
ma Solu è, àtɛn gbãna e a sária. Sɔ̃godenɔ kũ sɔ̃denɔ
tɛn ká kãao kĩni. 7 Kũ à lìtɛ ma kpa, à ma e, akũ à
ma sisi. Ma pì: Makũ dí! 8 Akũ à ma la, makũmɛ dí
ũu? Akũ ma wea ma pì Amalɛki burin ma ũ. 9 Akũ
à pìmɛnɛ mà naai mà a dɛ, zaakũ á kú ga lɛ́imɛ, bee
kũ a wɛ́ kpɛ́ kɛ̃na fíti. 10 Akũ ma nai ma a dɛ̀, zaakũ
má dɔ̃ ani fɔ̃ à ble a lɛtɛnaa gbɛra doro. Akũ ma a
kífura kũ à kunaa sɛ̀ kũ zã kũ à danaao, akũ ma
suonnɛ la ma dikiri. 11 Akũ Dauda a pɔ́kasanɔ gà à
kɛ̃̀, akũ gbɛ̃ kũ ò kú kãaonɔ ń pɔ́nɔ kɛ̃̀kɛ̃ se. 12 Ò Solu

kũ a nɛ́ Yonatão gana ɔ́ɔ dɔ̀ kũ Dikiri gbɛ̃ Isarailanɔ,
zaakũ zɪ̀ ń blé. Wɛ́'i bòḿma, akũ ò lɛ́ yɪ̀ ari ɔkɔsi.
13 Dauda kɛfɛnna kũ à baaruu pìi kpàarɛ là à pì:
N bɛ kú máa? Akũ à pìnɛ: Bòasu nɛ́n ma ũ, Amalɛki
buri. 14 Akũ Dauda a là à pì: À kɛ̀ dera kína kũ Dikiri
kà dɛna vĩna dí n kũroo? 15 Akũ Dauda a kɛfɛnna
ke sìsi à pì: Ǹ a lɛ́ ǹ dɛ se. Akũ à a lɛ̀ à dɛ̀. 16 Zaakũ
Dauda gĩnakɛ à pìnɛ: N n zĩda dɛ̀mɛ. N zĩda lɛ́ mɛ́ à n
da yãn, n pì n kína kũ Dikiri kàa dɛ̀.

Wɛ̃ndalɛ kũ Dauda sì Solu kũ Yonatão ga yã musu

17 Dauda wɛ̃nda lɛ̀ díkĩna sì Solu kũ a nɛ́ Yonatão
ga yã musu. 18 À pì ò lɛ̀ɛ pìi dada Yudanɔnɛ. À kú
Yasa takadan.
19 Isarailanɔ gakuridenɔ gàga sɪ̀sĩgɛrɛɛi,
gɔ̃sa gbãnanɔ i òmɛ fá!
20 Àsun a baaru kpá Gata zɛ́danlo,
de Filisitini nɔgbɛ̃nɔ sún a pɔnna kɛro yãi.
Àsun a kpàkpa kɛ Asakɛlɔniro,
de gyɔfɔrɔde nɛ́nɔgbɛ̃nɔ sún ayuwii kɛro.
21 Plí sún kpá Giliboa gbɛ̀ɛa doro,
legũ sún ma bura kũ ò kú gwenɔn doro,
gwen ò ɔ sɔ̀ gɔ̃sa gbãnanɔ sɛ̃gbakonɔi,
nísi dɔkɔna Solu sɛ̃gbakoa lɛ́ zɛ̀!
22 Kũ òtɛn gɔ̃sa gbãna aru fã gua,
òtɛni ń gbɛrɛ para,
kàzuri pãsĩ Yonatã dì kpɛ gwaro,
fɛ̃nɛdade pãsĩ Solu dì su koriro.
23 Solu kũ Yonatão,
gbɛ̃ mana yenyĩdenɔmɛ!
Odi kɛ̃kɔ̃a wɛ̀ndi ke ganaa gũnlo.
Ń wãna de vãunɔla,

ń gbãna de músunɔla.
24 Isaraila nɔgbɛ̃nɔ,
à wɛ́'i bo Solu ga yã musu.
À biza tɛ̃ra yȉárɛ kũ nɔmanablebɔnɔ,
à á pɔ́kasanɔ kɛ̀kɛárɛ kũ zãblebɔ kũ ò pì kũ wuraaonɔ.
25 Gɔ̃sa gbãnanɔ i ò zȉlan fá!
Yonatã wutɛna gɛ̀ ũ sȉsĩgɛrɛɛi.
26 Ma gbɛ̃ Yonatã,
ma gɔ̃ warikɛnaa gũn n yãi,
ń manamɛnɛ swáswa.
Yenyĩ kũ ń vĩ kũmao sára vĩro,
à de nɔ yenyĩla.
27 Gɔ̃sa gbãnanɔ i ò fá!
Ń zȉkabɔnɔ kàkatɛ.

2

Dauda kana Yudanɔ kpatan

1 Abire gbɛra Dauda Dikiri gbɛ̀ka à pì: Mà gɛ́
Yuda wɛ̃tɛ ke gũn yá? Dikiri pìnɛ à gɛ́, akũ Dauda
ɛ̀ra à a là à pì: Mákpan mà gɛ́nn? Dikiri wèa à
pì: Ɛblɔnu kpa. 2 Akũ Dauda gɛ̀ɛ gwe kũ a nɔ
mɛ̀n planɔ, Yɛzɛrili gbɛ̃ Ainɔama kũ Nabala gyaanɔ
Abigaili, Kaamɛli gbɛ̃o. 3 Dauda gɛ̀ɛ kũ gbɛ̃ kũ ò kú
kãaonɔ dɔ, baadi kũ a bedenɔ, akũ ò vùtɛ Ɛblɔnu kũ
a lakutunɔo. 4 Akũ Yudanɔ gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃nɔ sù ò nísi kù
Dauda mìia gwe, ò a kà Yudanɔ kína ũ.
Kũ Dauda mà Yabɛsi Giliadadenɔ mɛ́ ò Solu vȉ,
5 à gbɛ̃nɔ zȉḿma, ò gɛ̀ɛ ò òńnɛ: Dauda pì, Dikiri
arubarika daágu, kũ a gbɛ̃kɛ kɛ̀ Solu á dikiriinɛ a
a vȉ. 6 Dikiri gbɛ̃kɛ yã kũ náani yão kɛárɛ. Makũ sɔ̃
mani yã mana kɛárɛ kũ a yã pìi kɛ̀ yãi. 7 Tera sà àgɔ̃

gbãna à kù gbãna kɛ. Á dikiri Solu gà, akũ Yudanɔ
ma ka ń kína ũ.
8 À sù à lè Nɛrɛ nɛ́ Abana, Solu zɩ̃̀karinɔ gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃ɔ
gĩnakɛ à gɛ̀ɛ se kũ Solu nɛ́ Isibosɛo Manaimu. 9 Akũ
à a kà kína ũ Giliada bùsun kũ Asa burinɔ bùsuuo
kũ Yɛzɛrilio kũ Ɛflaimu burinɔ bùsuuo kũ Biliaminu
burinɔ bùsuuo kũ Isarailanɔ bùsu kparanɔ pínki.
10 Solu nɛ́ Isibosɛ wɛ̃̀ buplade gũnn à gɔ̃̀ Isarailanɔ
kína ũ. À kí blè wɛ̃̀ pla. Yudanɔ sɔ̃, Daudan ò zɛ̀o.
11 Dauda kí blè Yudanɔa zaa Ɛblɔnu ari wɛ̃̀ suppla
kũ mɔ suddoo.

Isarailanɔ zɩ̃̀kana kũ Yudanɔ

12 Nɛrɛ nɛ́ Abana kũ Solu nɛ́ Isibosɛ zɩ̃̀karinɔ bò
Manaimu ò gɛ̀ɛ Gibiɔ̃. 13 Zeruya nɛ́ Yoabu kũ Dauda
zɩ̃̀karinɔ fùtɛ ò gɛ̀ɛ dańlɛ Gibiɔ̃ íkaki sarɛ. Ń gɛ̃̀
do kú í bara la, ń gɛ̃̀ do kú í bara dire. 14 Akũ
Abana pì Yoabunɛ: Ǹ tó kɛfɛnna kenɔ futɛkɔ̃i ò
gwa. Akũ Yoabu pì: Ò gɛ́. 15 Akũ Biliaminu
zɩ̃̀karinɔ fùtɛ gbɛ̃nɔn kuri awɛɛpla Isibosɛ pɔ́ ũ,
akũ Dauda zɩ̃̀karinɔ fùtɛ gbɛ̃nɔn kuri awɛɛpla se.
16 Baadi ɔ kà a ɔsikari dake kɔ̀kɔtɔɔi, akũ ò kɔ̃ zɔ̃̀zɔ̃ kɔ̃
gbɛ̃̀ntɛrɛɛa kũ fɛ̃nɛo ò lɛ̀tɛ lɛɛlɛ. Akũ ò tɔ́ kpà Gibiɔ̃
gu pìinɛ Fɛ̃nɛlɛnnabura. 17 Zɩ̃̀ kũ ò kà zĩ birea pãsĩ
manamana, akũ Dauda zɩ̃̀karinɔ zɩ̃̀i blè Abana kũ
Isarailanɔa.
18 Zeruya nɛ́gɔ̃gbɛ̃ gbɛ̃nɔn aakɔ̃nɔn kú gwe,
Yoabu kũ Abisaio kũ Asahɛlio. Asahɛli sɔ̃ a bà nna
lán zɔ̃ bà. 19 Akũ à pɛ̀tɛ Abanai, adi litɛ ɔplai ke
ɔzɛiro. 20 Kũ Abana a kpɛ gwà à a è, akũ à pì:
Asahɛli, mɔkɔ̃mmɛ gwe yá? À wèa à pì: Makũmɛ.
21 Akũ Abana pìnɛ: Ǹ litɛ n ɔplai ke n ɔzɛi, ǹ

kɛfɛnnanɔ doke kũ ǹ a pɔ́nɔ sía. Ama Asahɛli dí
zɛnɛro. 22 Abana ɛ̀ra à pìnɛ dɔ: Ǹsun namairo. Ń ye
mà n dɛn yá? Tó ma n dɛ, mani we ó wɛ́ kɛ siikɔ̃ kũ
n vı̃̀ni Yoabuo dɔ yá? 23 Ama Asahɛli gì, adi zɛnɛro,
akũ Abana a zɔ̃̀ a gbɛrɛa kũ a sári páo ari à bò a kpɛ
kpa. Gwen à lɛ̀tɛn à gà gɔ̃̀nɔ. Kũ gbɛ̃ sı̃nda pínki kà
gu kũ à lɛ̀tɛ à gà pìn, ò zɛ̀ òtɛn gwa.
24 Akũ Yoabu kũ Abisaio pɛ̀ Abanaa ari ifãntɛ̃
gɛ̀ɛ à gɛ̃̀ kpɛ́n. Ò kà Ama sı̃̀sı̃ kũ à kú Gia ifãboki
kpa Gibiɔ̃ gbáranna zɛ́n. 25 Biliaminu burinɔ kàkara
Abanai gã̀ do, akũ ò gɛ̀ɛ òtɛn gí kũ ń zı̃dao sı̃̀sı̃i
musu. 26 Akũ Abana lɛ́ zù Yoabui à pì: Óni zɛ
kɔ̃dɛdɛnaanɛroo? Ń dɔ̃ kũ yã pì ni mì dɛ kũ
pɔsiraoroo? Ĩni o n gbɛ̃nɔnɛ ò zɛwɛrɛ ò ɛra ò tároo?
27 Akũ Yoabu wèa à pì: Luda kun! Tó ńdi lɛ́ sí yãro,
ma gbɛ̃nɔ ni zɛárɛro ari gu gɛ́ dɔo. 28 Kũ Yoabu kuru
pɛ̀, akũ a gbɛ̃nɔ kámma bò, odi gɛ́ Isarailanɔa kũ zı̃̀io
doro.
29 Gwãani birea Abana kũ a gbɛ̃nɔ táa ò sɛ̃̀n
ò bikũ̀ Yodaa, akũ ò tɛ́ swadɔrɔɔi ari ò gɛ̀ɛ ò kà
Manaimu. 30 Kũ Yoabu sù kũ pɛna Abanaaao,
akũ à a zı̃̀karinɔ kàkara ń pínki. Dauda gbɛ̃nɔ tɛ́
gbɛ̃nɔn baro donsari mɛ́ ò kunlo, Asahɛli baasi.
31 Ò Biliaminu kũ ò kú kũ Abanaonɔ dɛ̀dɛ gbɛ̃nɔn
wàa do kũ basɔraakɔ̃o. 32 Ò Asahɛli gɛ̀ɛ sɛ̀ ò vı̃̀ a
de miran Bɛtilihamu. Akũ Yoabu kũ a gbɛ̃nɔ táa ò
gwãani ò kà Ɛblɔnu gudɔnaao.

3

1 Zı̃̀ kũ Solu bedenɔ kà kũ Dauda bedenɔ gìi kɛ̀.
Dauda gbãna tɛn kara, Solu bedenɔ sɔ̃, ń gbãna tɛn

lago.

Dauda nɛ́gɔ̃gbɛ̃nɔ

2 Nɛ́gɔ̃gbɛ̃ kũ Dauda ì Ɛblɔnunɔ tɔ́n dí. A káaku
tɔ́n Aminɔ. A da tɔ́n Ainɔama, Yɛzɛrili gbɛ̃mɛ. 3 A
plade tɔ́n Kiliabu. A da tɔ́n Abigaili, Nabala gyaanɔ
Kaamɛli gbɛ̃mɛ. A aakɔ̃de tɔ́n Abusalomu. A da tɔ́n
Maaka, Gesuru kína Talamai nɛ́mɛ. 4 A siikɔ̃de tɔ́n
Adonia. A da tɔ́n Agi. A sɔɔrode tɔ́n Sefatia. A da tɔ́n
Abitali. 5 A suddode tɔ́n Itiriamu. A da tɔ́n Egela.
Dauda nɔnɔ nɛ́ pìnɔ ì Ɛblɔnumɛ.

Abana nana Daudaa

6 Gɔrɔ kũ Solu bedenɔ tɛn zɩ̀ ká kũ Dauda bedenɔ,
Abana tɛn gbãna kũ Solu bedenɔ gũn. 7 Solu nɔ
yìgisaride vĩ yã, a tɔ́n Rizipa, Aya nɛ́mɛ. Isibosɛ pì
Abananɛ: À kɛ̀ dera n wutɛ kũ ma de nɔoo? 8 Abana
pɔ fɛ̃̀ manamana Isibosɛ yã pì yãi à pì: Gbɛ̃dan ma ũ
Yudanɔ kpa yá? Matɛn gbɛ̃kɛ kɛ n de Solu bedenɔnɛ
kũ a dakũnanɔ kũ a gbɛ̃nnanɔ ari kũ a gbãrao.
Mádi n na Daudanɛ a ɔĩro, akũ ntɛni ma taari e
nɔgbɛ̃ pì yã musu sàa? 9 Tó mádi lɛ́ kũ Dikiri sɛ̀
Daudanɛ kɛnɛro, Luda yã kɛmɛnɛ pãsĩpãsĩ. 10 Mani
kpata sí Solu bedenɔa mà tó Dauda gɔ̃ Isarailanɔ kũ
Yudanɔ kína ũ sɛna zaa Dani ari à gɛ́ pɛ́o Bɛsɛbaa.
11 Isibosɛ dí we à wè Abanaa doro, kũ àtɛn vĩna
kɛnɛ yãi.

12 Abana gbɛ̃nɔ zɩ̀ Daudaa kũ a tɔ́o à pìnɛ: Dí mɛ́ à
bùsu vĩi? Ò lɛ́dokɔ̃nɔ kɛ, mani kpányĩ de Isarailanɔ
bàka le àgɔ̃ kú kũnwo ń pínki. 13 Akũ Dauda pì:
À mana, mani lɛ́dokɔ̃nɔ kɛ kũnwo, ama yã mɛ̀n
don matɛn gbɛkamma. Tó ntɛn su ma gwa, tó ńdi
sumɛnɛ kũ Solu nɛ́nɔgbɛ̃ Mikalaoro, ǹsun tó ó wɛ́

sikɔ̃lɛro. 14 Dauda lɛ́gbãzã kɛ̀ Solu nɛ́ Isibosɛnɛ à
pì: Ǹ ma nanɔ Mikala sukpamɛnɛ. Ma anzure blè
kũ Filisitininɔ gyɔfɔrɔo mɛ̀n basɔɔro. 15 Akũ Isibosɛ
gbɛ̃nɔ zɩ̀, ò nɔgbɛ̃ pìi sì a zã Palatiɛli, Laisi nɛ́a.
16 Akũ a zã pì tɛn gɛ́ kãao à tɛ́i ari Bahurimu, àtɛn
ɔ́ɔ dɔ. Akũ Abana ònɛ à ɛra à tá, akũ à ɛ̀ra.

17 Abana yã ò kũ Isaraila gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃nɔ à pì: Zaa
zĩ átɛn wɛtɛ Dauda gɔ̃ de á kína ũ. 18 À a ká sà,
zaakũ Dikiri lɛ́ sɛ̀nɛ à pì, áni a gbɛ̃ Isarailanɔ bo
Filisitininɔ kũ ń ibɛrɛnɔ ɔĩ ń pínki a zɔ̀bleri Dauda
pìi gãimɛ. 19 Abana yã pìi dà Biliaminu burinɔnɛ ń
sãn dɔ. Akũ à gɛ̀ɛ Ɛblɔnu, de à yã kũ à kɛ̀ Biliaminu
burinɔnɛ kũ Isarailanɔoo pì o Daudanɛ. 20 Kũ à
kà Dauda kĩnaa zaa Ɛblɔnu kũ gbɛ̃nɔn baro kũ ò
kú kãaonɔ, akũ Dauda pɔnna pɔ́ble kɛ̀ńnɛ. 21 Akũ
Abana pì Daudanɛ: Ma dikiri kína, ǹ tó mà futɛ mà
gɛ́ mà Isarailanɔ kakarannɛ ń pínki, de ò lɛ́dokɔ̃nɔ
kɛ kũnwo, ĩnigɔ̃ de bùsu kũ n pɔ yei pínki kína ũ. Akũ
Dauda Abana gbàrɛ, à tá aafia.

Abana dɛnaa

22 Zĩ birea Yoabu kũ Dauda gbɛ̃nɔ sù kũ
lɛ́tɛmmanaao. Ò pɔ́nɔ sì gbɛ̃nɔa manamana ò
sùo. Abana kú kũ Daudao gwe doro, zaakũ à a
gbàrɛ, à tá aafia. 23 Kũ Yoabu kũ zɩ̀kari kũ ò kú
kãaonɔ kà, ò ònɛ Nɛrɛ nɛ́ Abana sù kína gwa, akũ à
a gbàrɛ à tá aafia. 24 Akũ Yoabu gɛ̀ɛ à kína lè à pì:
Bɔ́ yãn n kɛ̀ gwee? Kũ Abana sù n kĩnaa, bɔ́yãi n tò
à tàa? 25 Ń Nɛrɛ nɛ́ Abana dɔ̃roo? À sù ɔ̃ndɔ̃ kɛnnɛ,
de à le àgɔ̃ n gɛ́gɔrɔ kũ n sugɔrɔo dɔ̃ kũ n yãkɛnanɔ
pínki. 26 Kũ Yoabu bò Dauda kĩnaa, akũ à gbɛ̃nɔ zɩ̀,
ò pɛ̀tɛ Abanai. Ò a lè Sira lɔ̀gɔ kĩnaa, akũ òtɛn su

kãao, ama Dauda a yã dɔ̃ro. 27 Kũ ò kà kũ Abanao
Ɛblɔnu wɛ̃tɛ bĩnilɛa, akũ Yoabu a sìsi lándɔ̃ à ye à
asiriyã onɛ bà, akũ à a zɔ̃̀ a gbɛrɛa à a dɛ̀. A dakũna
Asahɛli dɛna fĩnaan à bòa gwe.

28 Abire gbɛra kũ Dauda mà, à pì: Makũ kũ
ma kíkɛo, manigɔ̃ taari vĩ Dikirinɛ Nɛrɛ nɛ́ Abana
dɛna yã musuro. 29 Yã pì ni wí Yoabu musumɛ
kũ a de bedenɔ ń pínki. Yoabu bedenɔ nigɔ̃ kun
kɛntude ke kusu ke ɛrɛ ke gbɛ̃ kũ zĩ̀ a blè ke nàdɛrii
sariro. 30 Yoabu kũ Abisaio Abana dɛ̀, kũ àkũ mɛ́
à ń dakũna Asahɛli dɛ̀ zĩ̀lan zaa Gibiɔ̃ yãi. 31 Akũ
Dauda pì Yoabunɛ kũ gbɛ̃ kũ ò kú kãaonɔ ń pínki:
À á pɔ́kasanɔ gága à kɛ̃kɛ̃, à uta kasanɔ daála, àgɔ̃
tɛ́ arɛ kũ Abana gɛ̀ɛo kũ ɔ́ɔdɔo. Kína Dauda sɔ̃ à tɛ́
ń kpɛ. 32 Akũ ò a vĩ̀ Ɛblɔnu gwe. Kína wɛ̃nda ɔ́ɔ dɔ̀
gbãnagbãna Abana miraa, akũ gbɛ̃ sĩnda pínki ɔ́ɔ dɔ̀
se. 33 Akũ kína wɛ̃ndalɛ díkĩna sì Abana yã musu à
pì:

Abana gana lán mìsaride bà manan gwe yá?

34 Òdi n gã̀ yĩnnɛ n kpɛ kparo,

òdi mɔ̀kakɔ̃ana kánnɛro,

n ga lán gbɛ̃ kũ à gɛ̃̀ yãvãnikɛrinɔ ɔĩ bà.

Akũ gbɛ̃ sĩnda pínki ɛ̀ra ò ɔ́ɔ dɔ̀ dɔ. 35 Gbɛ̃ sĩnda pínki
sù ò ò Daudanɛ à pɔ́ ble ari gu gɔ̃ gɛ́ si, ama à la dà à
pì: Tó ma burodi ke pɔ́ble ke dà ma lɛ́n ifãntɛ̃ gɛ̃na
kpɛ́n sari, Luda yã kɛmɛnɛ pãsĩpãsĩ. 36 Gbɛ̃ sĩnda
pínki wɛ́ tɛ̀ yã pìii, akũ à kɛ̀ńnɛ mana. Yã kũ kína tɛn
kɛ pínki dì kɛ gbɛ̃nɔnɛ manamɛ. 37 Zĩ birea Dauda
gbɛ̃nɔ kũ Isarailanɔ pínki dɔ̃̀ sà kũ kína lɛ́ kú Nɛrɛ nɛ́
Abana dɛna yãnlo. 38 Akũ à pì a gbɛ̃ pìnɔnɛ: Á dɔ̃ kũ
Isaraila don'arɛde zɔ̃kɔ̃ɔ gà gbãraroo? 39 Makũ sɔ̃,

bee kũ Luda ma ka kína ũ, ma busa gbãra. Zeruya nɛ́ pìnɔ yãkɛna pãsĩ de ma pɔ́la. Dikiri mɛ́ ani fĩna bo vãnikɛriinɛ a vãni lɛ́n.

4

Isibosɛ dɛnaa

1 Kũ Solu nɛ́ Isibosɛ mà Abana gà Ɛblɔnu, a kã
gà, akũ Isarailanɔ gɔ̃̀ bídi gũn ń pínki. 2 Solu nɛ́ pìi
zı̃̀kari gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃nɔ vĩ gbɛ̃nɔn pla, a do tɔ́n Baana,
a do sɔ̃ Rekabu. Bero gbɛ̃ Rimɔ, Biliaminu buri
nɛ́nɔmɛ. Ò Bero dìtɛ Biliaminu bùsu pɔ́ ũ yãmɛ,
3 zaakũ Berodenɔ bàa lɛ̀ ò tà Gitaimu ò kú gwe ari
kũ a gbãrao. 4 Solu nɛ́ Yonatã sɔ̃ à nɛ́ vĩ ɛrɛ ũ. Gɔrɔ
kũ nɛ́ pìi kà wɛ̃̀ sɔɔro, akũ Solu kũ Yonatão gana
Yɛzɛrili baaruu sù. Kũ a gwàri a sɛ̀ àtɛn bàa lɛ́ kãao,
a wãnaa gũnn nɛ́ pìi pìtia à lɛ̀tɛ. Abire mɛ́ à tò à ɛrɛ
kũ̀. A tɔ́n Mɛfibosɛ.
5 Bero gbɛ̃ Rimɔ nɛ́ pìnɔ Rekabu kũ Baanao fùtɛ,
ifãntɛ̃ gbãnai ò kà Isibosɛ bɛa, gɔrɔ kũ àtɛn i fãnantɛ̃
o. 6 Akũ Rekabu kũ a dakũna Baanao gɛ̃̀ kpɛ́n ò kɛ̀
lándɔ̃ òtɛn gɛ́ pɔ́blewɛ dã bà. 7 Kũ ò gɛ̃̀ kpɛ́n, Isibosɛ
wutɛna a gádoa, akũ ò gɛ̃̀i kpɛ́nɛ gũn ò a zɔ̃̀ ò dɛ̀. Akũ
ò a mìi zɔ̃̀ ò sɛ̀ ò tào. Ò pɛ̀tɛ Yoda sɛ̃̀n, akũ ò táa ò ari
gu gɛ̀ɛ à dɔ̀o. 8 Ò sù Dauda kĩnaa Ɛblɔnu kũ Isibosɛ
mìio ò pìnɛ: Ǹ gwa, n ibɛrɛ Solu kũ à wɛ̀tɛ à n dɛ nɛ́
Isibosɛ mìin dí. Ó dikiri kína, Dikiri fĩnaa bònnɛ Solu
kũ a burinɔa gbãra. 9 Dauda wèḿma à pì: Dikiri
kun! À ma bo ma warikɛnaa gũn pínki. 10 Kũ gbɛ̃ke
sù ma kĩnaa Zikilaga yã à pì Solu gà, àtɛn da baaru
nnan átɛn kpá, akũ ma a kũ̀ ma dɛ̀. A baaru àreen
gwe. 11 Dí deńla lákũ ákɔ̃nɔ gbɛ̃ vãninɔ a taarisaride

dɛ̀ a gádoa a kpɛ́n nà. Mani a dɛna fĩna boáwa mà á
wɛ̃̀ndi bo se. 12 Akũ Dauda yã ò a gbɛ̃nɔnɛ, akũ ò
ń dɛdɛ. Ò ń ɔla kũ ń gbálanɔ zɔ̃̀zɔ̃, akũ ò ń gɛ̀nɔ lòko
Ɛblɔnu ítɔki sarɛ. Akũ ò Isibosɛ mìi sɛ̀ ò vĩ̀ Abana
miran zaa Ɛblɔnu.

5

Dauda kana Isarailanɔ kpatan

1 Isarailanɔ sù ń buria ń pínki Dauda kĩnaa zaa
Ɛblɔnu ò pì: Ó aru dokɔ̃nɔmɛ. 2 Zaa zĩ gɔrɔ kũ Solu
de ó kína ũ, mɔkɔ̃mmɛ ndì dowɛrɛ arɛ zĩ̀lan, gɛna
kũ sunaao. Akũ Dikiri pìnnɛ, mɔkɔ̃mmɛ ĩnigɔ̃ de a
gbɛ̃ Isarailanɔ don'arɛde ũ, ń kína ũ. 3 Kũ Isaraila
gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃nɔ sù kína Dauda kĩnaa zaa Ɛblɔnu ń pínki,
gwen à lɛ́dokɔ̃nɔ kɛ̀n kũńwo Dikiri arɛ, akũ ò nísi
kù a mìia ò a kà Isarailanɔ kpatan. 4 Dauda wɛ̃̀
baraakuri vĩ gɔrɔ kũ à nà kíblenaaa, à vùtɛ kín wɛ̃̀
bupla. 5 À de Yudanɔ kína ũ zaa Ɛblɔnu wɛ̃̀ suppla
kũ mɔ suddoo, akũ à de Yudanɔ kũ Isarailanɔ pínki
kína ũ zaa Yurusalɛmu wɛ̃̀ baraakuri awɛɛ'aakɔ̃.
6 Kína kũ a gbɛ̃nɔ gɛ̀ɛ Yurusalɛmu de à zĩ̀ ká kũ
Yebusi kũ ò kú gwenɔ. Akũ ò ò Daudanɛ: Ĩni gɛ̃ laro,
bee vĩ̀nanɔ kũ ɛrɛnɔ oni pɛ́mma. Òtɛn da Dauda ni
le à gɛ̃ gwero. 7 Bee kũ abireo Dauda wɛ̃tɛ bĩnide
kũ òdi pi dɔ Zaiɔ̃ pìi sì, akũ à gɔ̃̀ a wɛ́ra ũ. 8 Zĩ birea
Dauda pì: Tó gbɛ̃ ye à Yebusinɔ dɛdɛ, séde à gɛ̃ ízɛ
kũ ò yɔ̃̀ gbɛ̀n gũn, ani ɛrɛnɔ kũ vĩ̀naa pìnɔ le. Dauda
ibɛrɛnɔmɛ. Abire yãi òdi pi, vĩ̀nanɔ kũ ɛrɛnɔ oni gɛ̃
kínabɛaro. 9 Akũ Dauda bɛ kũ̀ wɛ̃tɛ bĩnide pìi gũn, à
a zĩda tɔ́ kpànɛ, Dauda Wɛ̃tɛ. À kpɛ́nɔ bòbo à lìkai ari

gu kũ ò wɛ̀ɛɛ tàtan, òdi pi Milo. 10 Dauda gbãna tɛn
kara, zaakũ Dikiri Luda Zĩ̀karide kú kãao.

11 Taya kína Hiramu gbɛ̃nɔ zĩ̀ Daudaa kũ sida línɔ
kũ lí'arinɔ kũ gbɛ̀'arinɔ, akũ ò bɛ bònɛ. 12 Akũ Dauda
dɔ̃̀ sà kũ Dikiri a ka Isarailanɔ kína ũmɛ, akũsɔ̃ à a
kpataa kàraárɛ kũ Isarailanɔn de Dikiri gbɛ̃nɔ ũ yãi.

13 Dauda bona Ɛblɔnu gbɛra à ɛ̀ra à nɔ pãndenɔ
sɛ̀ à kàra Yurusalɛmu dɔ kũ nɔ yìgisaridenɔ, akũ à
nɛ́gɔ̃gbɛ̃nɔ kũ nɛ́nɔgbɛ̃nɔ ì kũń́wo. 14 Nɛ́gɔ̃gbɛ̃ kũ à
ń í Yurusalɛmu pìnɔ tɔ́n dí: Samua, Sobabu, Natã,
Sulemanu, 15 Iba, Ɛlisua, Nɛfɛgi, Yafia, 16 Ɛlisama,
Ɛliada kũ Ɛlifɛlɛtio.
17 Kũ Filisitininɔ mà ò Dauda kà Isarailanɔ kína
ũ, akũ ò gɛ̀ɛ òtɛni a wɛtɛ ò a dɛ ń pínki. Kũ à ń
baaruu mà, akũ à gɛ̀ɛ sɛ̃̀ntɛpɔrɔtu. 18 Filisitininɔ zĩ̀'ɔ
pòro Rɛfaimu guvutɛn, 19 akũ Dauda gbɛ̀ka Dikiria
à pì: Mà gɛ́ mà lɛ́tɛ Filisitininɔa, ĩni ń namɛnɛ ma
ɔĩ yá? Akũ Dikiri wèa à pì: Ǹ gɛ́, mani ń nannɛ n
ɔĩ. 20 Akũ Dauda gɛ̀ɛ Baali Pɛrazimu, à zĩ̀i blèḿma
gwe. Akũ à pì: Dikiri dòmɛnɛ arɛ, à bò à sù ma
ibɛrɛnɔa bùi lákũ í dì gu fɔ̃ nà. Akũ à tɔ́ kpà gu pìinɛ
Baali Pɛrazimu. 21 Filisitininɔ ń tãnanɔ tò gwe, akũ
Dauda kũ a gbɛ̃nɔ sɛ̀tɛ ò tào.

22 Filisitininɔ ɛ̀ra ò sù dɔ, ò zĩ̀'ɔ pòro Rɛfaimu
guvutɛn. 23 Akũ Dauda ɛ̀ra à gbɛ̀ka Dikiria dɔ. Akũ
Dikiri wèa à pì: Ǹsun gɛ́ńyĩ súsuro. Ǹ likańyĩ kpɛ
kpa ǹ lɛ́tɛḿma kpɛ̃̀ líkpɛ sarɛ. 24 Tó a gɛ̀sɛ kĩni mà lí
pìnɔ musu, à kɛ likalika, zaakũ makũmɛ ma bo ma
doárɛ arɛ gwe, de mà zĩ̀ bleárɛ Filisitini zĩ̀karinɔa
yãi. 25 Dauda kɛ̀ lákũ Dikiri ònɛ nà, akũ à zĩ̀i blè
Filisitininɔa sɛna zaa Gibiɔ̃ ari à gɛ̀ɛ pɛ́ Gɛzaa.

6

Suna kũ Dikiri àkpatiio Yurusalɛmu

1 Dauda ɛ̀ra à Isaraila kũ à ń sɛ́tɛnɔ kàkara gbɛ̃nɔn
dúbu baraakuri. 2 Akũ à fùtɛ à dà kũńwo zɛ́n, ò
gɛ̀ɛ Baala kũ à kú Yudanɔ bùsun, de ò Luda àkpati
sɛ́ ò suo. Dikiri Zɩ̀karide dìgɔ̃ vutɛna kín àkpatii pì
malaika dɛ̀mbɛrɛdenɔ dagura, abire yãin òdi pi a
tɔ́ kúa. 3 Ò àkpatii pìi dà zùgo dufu gũn Abinadabu
bɛ sɩ̀sĩi musu, akũ ò dào zɛ́n. Abinadabu nɛ́nɔ Uza
kũ Ahioo mɛ́ òtɛn do zùgo pìii, 4 Luda àkpati kún.
Ahio mɛ́ à tɛ́ arɛ, 5 akũ Dauda kũ Isarailanɔ tɛn ũ
wã ń pínki Dikiri arɛ ń gbãna zaka lɛ́n kũ lɛ̀sinaao.
Òtɛn mɔrɔ lɛ́ kũ gidigboo kũ sɛ̃gɛ̃sɛ̃gɛ̃o kũ fakao kũ
sɛ̃̀gɛ̃ɛo.

6 Kũ ò kà Nakɔ̃ ésegbɛ̃kia, zùnɔ gɛ̃̀ɛ sì, akũ Uza ɔ
bò à nà Luda àkpatiia. 7 Akũ Dikiri pɔ fɛ̃̀i, à a lɛ̀ a dɛ̀
àkpatii sarɛ gwe dà kũ à kɛ̀ yãi. 8 Dauda nɛ̀sɛɛ yàka,
kũ Dikiri pɔ fɛ̃̀ Uzai yãi, akũ òdi gu pì sísi Pɔfɛ̃'uzai
ari kũ a gbãrao. 9 Zĩ birea vĩna Dauda kũ̀ Dikiri yã
musu à pì: Deran mani kɛ nà mà Dikiri àkpati sɛ́ mà
táoo? 10 Akũ adi we à táo a wɛ̃tɛ gũn doro, à lìtɛ à tào
Gata gbɛ̃ Ɔbɛdi Ɛdɔmu bɛa.

11 Dikiri àkpati kú a bɛa ari mɔ aakɔ̃, akũ Dikiri
arubarikaa dàn kũ a bedenɔ ń pínki. 12 Ò pì kína
Daudanɛ: Dikiri arubarikaa dà Ɔbɛdi Ɛdɔmu be-
denɔgu kũ pɔ́ kũ à vĩnɔ pínki a àkpati yãi. Akũ
Dauda gɛ̀ɛ gwe, à Luda àkpatii sɛ̀ àtɛn suo a wɛ̃tɛ
gũn kũ pɔnnao. 13 Kũ gbɛ̃ kũ ò Dikiri àkpati sɛnanɔ
gbá sɛ̀ gɛ̃̀n suddo, akũ Dauda sa ò kũ zùsaao kũ zùnɛ
bɔ̀rɔ mɛ̀kpanaao. 14 Dauda sa'o'uta dana, àtɛn ũ wã
Dikiri arɛ a gbãna zaka lɛ́n. 15 Àpii kũ Isarailanɔ

pínki òtɛn su kũ Dikiri àkpatiio, òtɛn pɔnna wiki
lɛ́ òtɛn kuru pɛ́. 16 Kũ Dikiri àkpati tɛn gɛ̃ Dauda
wɛ̃tɛ gũn, akũ Solu nɛ́ Mikala tɛn zĩtɛ gwa wondoo
gũn. Kũ à è kína Dauda tɛn vĩvĩ àtɛn ũ wã Dikiri
arɛ, à a gya bò a swɛ̃̀ɛ gũn. 17 Kũ ò sù kũ Dikiri
àkpatiio, ò dìtɛ a gbɛ̀n bizakuta kũ Dauda dɔ̀nɛɛ
gũn. Akũ à sa'opɔ kũ òdi ká tɛ́n à tɛ́ kũ ò Dikiri
arɛ kũ kɛnnakũkɔ̃o sa'opɔo. 18 Kũ à sa ò à làka, à
sa mana ò gbɛ̃nɔnɛ kũ Dikiri Zĩ̀karide tɔ́o. 19 Akũ
à burodii kpàatɛtɛ Isaraila kũ ò kakarana gwenɔnɛ
kɔ̃̀nɔ dodo gɔ̃gbɛ̃nɔ kũ nɔgbɛ̃nɔ ń pínki kũ domina
kàraao mɛ̀n dodo kũ geepi kàraao mɛ̀n dodo.

20 Kũ Dauda tɛn su bɛ de à sa mana o a bedenɔnɛ,
akũ Solu nɛ́ Mikala bò à gɛ̀ɛ à dàalɛ à pì: Mɔkɔ̃n
Isarailanɔ kína, gbɛ̃ bɛ̀ɛrɛde yãn n kɛ̀ gwe gbãra
yá? N n zĩda mɛ̀ɛ mɔ̀ n ìba nɔgbɛ̃ zĩkɛrinɔnɛ, lán
wé'isaride dì a zĩda mɛ̀ɛ mɔńnɛ nà. 21 Akũ Dauda pì
Mikalanɛ: Dikirin ma ũ wã̀nɛ. Dikiri mɛ́ à ma sɛ
n de kũ a bedenɔ gɛ̃nɛ ũ, à ma kɛ a gbɛ̃ Isarailanɔ
don'arɛde ũ. 22 Mani futa kũ de abirela, mani ma
zĩda kĩa n enaa gũn, ama nɔgbɛ̃ zĩkɛri kũ ń tɛ́ḿma
pìnɔ mɛ́ oni ma bɛ̀ɛrɛ dɔ̃. 23 Akũ Solu nɛ́ Mikala dí
nɛ́ iro ari à gɛ̀ɛ à gào.

7

Luda lɛ́sɛna Daudanɛ

1 Kũ kína vùtɛ a bɛa, Dikiri a bò ibɛrɛ kũ ò likainɔ
ɔĩ à a gbà ĩampaki, 2 akũ kína pì annabi Natãnɛ: É'e!
Kpɛ́ kũ ò dɔ̀ kũ sida líon manigɔ̃ vutɛn, Luda àkpati
gɔ̃ ditɛna bizakutan yá? 3 Natã wèa à pì: Lákũ à
kɛ̀nnɛ nà ǹ kɛ, zaakũ Dikiri kú kũnwo. 4 Gwãani
birea Dikiri yã sù Natãa à pì: 5 Ǹ gɛ́ ǹ o ma zɔ̀bleri

Daudanɛ kũ ma pì, àkũ mɛ́ ani kpɛ́ kũ manigɔ̃
kun bomɛnɛro. 6 Zaa gɔrɔ kũ ma Isarailanɔ bɔ̀tɛ
Misila ari gbãra mádi bɛ kũro. Madìgɔ̃ sɔ̃sɔ̃sɔ̃sɔ̃mɛ,
bizakutamɛ ma kúki ũ. 7 Gu kũ ma sɔ̃sɔ̃n kũ ma gbɛ̃
Isarailanɔ ń pínki madì don'arɛdenɔ ditɛ ò dońnɛ
arɛ, ama mádi o ń gbɛ̃kenɛ, bɔ́yãi adi kpɛ́ bomɛnɛ
kũ sida líoro. 8 Ǹ gɛ́ ǹ o ma zɔ̀bleri Daudanɛ, ma
Dikiri Zi̇̀karide ma pì, ma a sɛ̀ sãdãkia de àgɔ̃ de
ma gbɛ̃ Isarailanɔ don'arɛde ũ. 9 Má kú kãao gu
kũ à gɛ̀ɛn pínki, akũ ma a ibɛrɛnɔ dɛ̀dɛnɛ. Mani a
tɔ́ bo manamana sà, anigɔ̃ kú andunia tɔ́denɔ tɛ́.
10 Mani bùsu kpá ma gbɛ̃ Isarailanɔa, mani ń kátɛn,
oni vutɛn ń pɔ́ ũ. Ń laakari ni futɛ doro. Gbɛ̃ vãninɔ
ni le ò wɛ́ tãḿma lákũ ò wɛ́ tà̃ḿma káaku 11 gɔrɔ kũ
ma don'arɛdenɔ dìtɛńnɛ nà doro. Mani a bo a ibɛrɛ
pìnɔ ɔĩ ń pínki.

Makũ Dikiri matɛn onɛ, makũ mɛ́ mani bɛ kɛnɛ
a burinɔ gbãnaleki ũ. 12 Tó a gɔrɔ pàpa à gà, mani
a buri kũ à bò a mɛ̀ɛn ke sɛ́ lei, mani a ká kpatan.
13 Àpi mɛ́ ani kpɛ́ bo kũ ma tɔ́ nigɔ̃ kúa, mani a
kpatablena gbá pɛ́tɛ, anigɔ̃ kí ble ari gɔrɔ sĩnda
pínki. 14 Manigɔ̃ denɛ De ũ, anigɔ̃ de ma nɛ́ ũ. Tó
à taari kɛ̀, mani wɛ́ tãa kũ gòoomɛ, lákũ bisãsiri dì
gbɛ̃ gbɛ̃ nà. 15 Ama ma gbɛ̃kɛ ni kɛ̃kɔ̃a kãao lákũ
ma kɛ̀kɔ̃a kũ Solu kũ ma a bò Dauda arɛ nàro. 16 A
burinɔ nigɔ̃ kpata ble gɔrɔ sĩnda pínki. A kpata pì
nigɔ̃ lakana vĩro.

17 Akũ Natã yã pìi gbà̃ Daudanɛ lákũ Dikiri òarɛ
nà pínki.

Dauda wɛ́kɛna Dikiria

18 Akũ kína Dauda gɛ̃̀ à vùtɛ Dikiri arɛ à pì: Dikiri
Luda, bɔ́n ma ũu? Dínɔn ma bedenɔ ũ kũ n ma
ka gwena dí takaaa? 19 Dikiri Luda, abirekũ bi yã
fítimɛ n kĩnaa, akũ n makũ n zɔ̀bleri buri kũ onigɔ̃
kú zianɔ yã ò dɔ yá? Lɛn ndì kɛńnɛ lɛ yá, Dikiri
Luda? 20 Dikiri Luda, mani pinnɛ deramɛ dɔɔ?
Makũ n zɔ̀bleri ń ma dɔ̃. 21 N yã zɔ̃kɔ̃ɔ pìi kɛ̀ lákũ n pɔ
yei nà yã kũ n ò yãi, akũ n tò makũ n zɔ̀bleri ma dɔ̃̀.
22 Dikiri Luda, ń zɔ̃kɔ̃ fá! Oni gbɛ̃ke lɛkɔ̃a kũnworo.
N baasiro dikiri ke kunlo, lákũ o mà kũ ó são nà.
23 Dín oni lɛkɔ̃a kũ n gbɛ̃ Isarailanɔɔ? Andunia
burinɔ tɛ́ buri mɛ̀n do pìin n bo n gɛ n bò, de ògɔ̃
de n gbɛ̃nɔ ũ. N n zĩda tɔ́ bò, n yã zɔ̃kɔ̃ bonsarɛnɔ
kɛ̀ n gbɛ̃ pìnɔnɛ, n pɛ buri kenɔa kũ ń tãnanɔ n gbɛ̃
kũ n ń bó Misilanɔ arɛ. 24 N Isarailanɔ dìtɛ ògɔ̃ de
n gbɛ̃nɔ ũ ari gɔrɔ sĩnda pínki. Dikiri, n gɔ̃ ń Luda
ũ. 25 Dikiri Luda, lɛ́ kũ n sɛ̀ makũ n zɔ̀bleriinɛ kũ
ma burinɔ yã musu, ǹgɔ̃ zĩ kɛa gɔrɔ sĩnda pínki. Ǹ kɛ
lákũ n ò nà 26 de ǹ tɔ́ bo manamana ari gɔrɔ sĩnda
pínki. Gbɛ̃nɔ ni pi Dikiri Zĩ̀karidemɛ Isarailanɔ
Luda ũ. Makũ n zɔ̀bleri Dauda, ĩni ma burinɔ zĩni
pɛ́tɛ, 27 zaakũ Dikiri Zĩ̀karide Isarailanɔ Luda, n
òmɛnɛ n pì, ĩni ma bɛ kɛmɛnɛ ma burinɔ gbãnaleki
ũ. Abire yãi makũ n zɔ̀bleri ma kùgbãna kɛ̀ ma
wɛ́kɛ díkĩna kɛ̀mma. 28 Dikiri Luda, mɔkɔ̃mmɛ
Luda ũ, n yã náani vĩ, akũ n yã mana dínɔ lɛ́ sɛ̀
makũ n zɔ̀bleriinɛ. 29 Ǹ arubarika da makũ n
zɔ̀bleri burinɔgu sà, n wɛ́ nigɔ̃ tɛ́ńyĩ gɔrɔ sĩnda pínki.
Dikiri Luda, n yã ò n arubarikaa dà makũ n zɔ̀bleri
burinɔgu, onigɔ̃ arubarika vĩ ari gɔrɔ sĩnda pínki.

8

Dauda zȉblena buri kenɔa

1 Abire gbɛra Dauda zȉi blè Filisitininɔa à ń búsa
à ń wɛ́ra Gata sìḿma. 2 À zȉi blè Mɔabunɔa, akũ
à tò ò wùtɛ kɔ̃ sarɛ zĩtɛ. À bàa yɔ̏ḿma. Tó à bà
pla daguraa dɛ̀dɛ, àdi bà do dagura tó bɛ̃nɛ. Akũ
Mɔabunɔ gɔ̏ Dauda zɔ̀blerinɔ ũ, akũ òdigɔ̃ táfe bonɛ.
3 Dauda zȉi blè Reobo nɛ́ Adadɛza, Zoba kínaa, gɔrɔ
kũ kína pìi ɛ̀ra àtɛn gɛ́ ɔ tɔ̃ Yuflati swasarɛdenɔa.
4 Akũ à a sɔ̃gonɔ kȕkũ mɛ̀n wàa sɔɔro kũ sɔ̃godenɔ
gbɛ̃nɔn dúbu suppla kũ gbɛ̃ kũ ò tɛ́ gɛ̀sɛnɔ gbɛ̃nɔn
dúbu baro. Akũ à ń sɔ̃nɔ gbátĩnɔ zɔ̏zɔ̃ pínki, mɛ̀n
basɔɔro mɛ́ ò bò. 5 Siria kũ ò kú Damasukunɔ
sù Adadɛza leo, akũ Dauda ń gbɛ̃nɔ dɛ̀dɛ dúbu
baro awɛɛpla. 6 À gudãkpãrinɔ dìtɛditɛ Siria bùsun,
akũ ò gɔ̏ a zɔ̀blerinɔ ũ, òdigɔ̃ táfe bonɛ. Dikiri tò
Dauda zȉi blè gu kũ à gɛ̀ɛn pínki. 7 Dauda Adadɛza
ìbanɔ wura sɛ̃gbakonɔ sɛ̀tɛ à tào Yurusalɛmu. 8 À
mɔ̀gotɛ̃ sɛ̀tɛ dasidasi Adadɛza wɛ̃tɛ kũ òdi pi Teba
kũ Berotaioo gũn.

9 Kũ Amata kína Tohu mà Dauda zȉi blè Adadɛza
zȉkarinɔa ń pínki, 10 akũ à a nɛ́ Adoramu zȉ fɔ
kpáa. À a sáabu kpà zȉ kũ à blè Adadɛzaa yãi,
zaakũ Tohu zȉi kà kãao yã. Adoramu sù kũ wura
pɔ́nɔ kũ andurufu pɔ́nɔ kũ mɔ̀gotɛ̃ pɔ́nɔ, 11 akũ
kína Dauda kàtɛ Dikiri pɔ́ ũ lákũ à kɛ̀ kũ buri kũ
à gbãna blèḿmanɔ andurufu pɔ́nɔ kũ wura pɔ́nɔ
nà pínki, 12 Ɛdɔmunɔ kũ Mɔabunɔ kũ Amɔninɔ kũ
Filisitininɔ kũ Amalɛkinɔ. Lɛn à kɛ̀ lɛ kũ pɔ́ kũ à
sì Zoba kína Adadɛza, Reobo nɛ́aao. 13 Lɛn Dauda
tɔ́ bò lɛ. Kũ à zȉi blè Sirianɔa à sù, à Ɛdɔmunɔ dɛ̀dɛ
Guvutɛ Wisiden gbɛ̃nɔn dúbu baro plansari. 14 Akũ

à gudɑ̃kpɑ̃rinɔ dìtɛditɛ Ɛdɔmu bùsun dɔ, akũ Ɛdɔmu
pìnɔ gɔ̃̀ a zɔ̀blerinɔ ũ. Gu kũ Dauda gɛ̀ɛn pínki Dikiri
dì tó à zɩ̃̀ blemɛ.
15 Daudamɛ Isaraila buri sĩnda pínki kína ũ,
à yɑ̃ mana kɛ̀ a gbɛ̃nɔnɛ a zɛ́a. 16 Zeruya nɛ́
Yoabumɛ zɩ̃̀karinɔ gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃ ũ. Ailudi nɛ́ Yosafatamɛ
baarukpari ũ. 17 Aitubu nɛ́ Zadɔki kũ Abiata nɛ́
Aimɛlɛkioomɛ sa'orikinɔ ũ. Serayamɛ takadakɛ̃ri
ũ. 18 Yoyada nɛ́ Bɛnayamɛ dogarinɔ gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃ ũ.
Dauda zĩda nɛ́gɔ̃gbɛ̃nɔmɛ a kpàasinɔ ũ.

9

Dauda gbɛ̃kɛkɛna Mɛfibosɛnɛ

1 Dauda gbɛ̃nɔ là: Solu buri ke dí gɔ̃roo? Má ye
mà gbɛ̃kɛ kɛnɛ Yonatɑ̃ yɑ̃i. 2 Solu bɛ zĩkɛri ke kun,
a tɔ́n Ziba, akũ ò a sìsi kína Daudanɛ. À a là à pì:
Mɔkɔ̃mmɛ Ziba ũ yá? À wèa à pì: Ee, n zɔ̀bleriin
ma ũ. 3 Akũ kína pì a là à pì: Solu buri ke kun ari
tera yá? Má ye mà gbɛ̃kɛ kũ Luda vĩ kɛnɛmɛ. Akũ
Ziba wèa à pì: Yonatɑ̃ nɛ́ ke kun ari tera. Ɛrɛɛmɛ.
4 Akũ kína a là à pì: À kú mámɛɛ? Ziba wèa à pì: À
kú Amiɛli nɛ́ Maki bɛa zaa Lodɛba. 5 Kína Dauda
gbɛ̃nɔ zɩ̃̀, akũ ò sù kɑ̃ao. 6 Kũ Yonatɑ̃ nɛ́ Mɛfibosɛ,
Solu daikore kà Dauda kĩnaa, à kùtɛnɛ à wùtɛ zĩtɛ.
Akũ Dauda pì: Mɛfibosɛ! À wèa à pì: N zɔ̀bleriimɛ
ma ũ. 7 Akũ Dauda pìnɛ: Ǹsun tó vĩna n kũro, zaakũ
mani gbɛ̃kɛ kɛnnɛ n de Yonatɑ̃ yɑ̃i. Mani n dizi
Solu buranɔ sukpannɛ pínki, ĩnigɔ̃ su pɔ́ ble kũmao
gɔrɔ sĩnda pínki. 8 Mɛfibosɛ kùtɛnɛ à pì: Bɔ́n makũ n
zɔ̀bleri ũ kũ ĩni ma wɛ̃nda gwaa? Má de lán gbɛ̃nda
gɛ̀ɛ bàroo?

9 Akũ kína Dauda Solu zĩkɛri Ziba sìsi à pìnɛ: Pɔ́
kũ à de Solu pɔ́ ũ kũ a bedenɔ pɔ́o pínki, ma kpà n
dikiri daikorea. 10 Mɔkɔ̃n kũ n nɛ́nɔ kũ n zĩkɛrinɔ,
àgɔ̃ a zĩtɛ zĩ kɛnɛ, à a pɔ́nɔ kɛkɛ, de à le àgɔ̃ zàna
vĩ. N dikiri daikore Mɛfibosɛ nigɔ̃ pɔ́ ble kũmao
gɔrɔ sĩnda pínki. Ziba sɔ̃ à nɛ́gɔ̃gbɛ̃nɔ vĩ gbɛ̃nɔn gɛ̃ro
kũ zĩkɛrinɔ gbɛ̃nɔn baro. 11 Akũ Ziba pì kínanɛ: Yã
kũ ma dikiri kína ò makũ a zɔ̀bleriinɛ, mani kɛ
pínkimɛ. Akũ Mɛfibosɛ dìgɔ̃ pɔ́ ble kũ kínao, à gɔ̃̀
lán kína nɛ́nɔ doke bà. 12 Mɛfibosɛ nɛ́gɔ̃gbɛ̃ vĩ, a tɔ́n
Mika, akũsɔ̃ Ziba bedenɔ gɔ̃̀ Mɛfibosɛ zĩkɛrinɔ ũ ń
pínki. 13 À kú Yurusalɛmu, zaakũ àdigɔ̃ pɔ́ ble kũ
kínao gɔrɔ sĩnda pínkimɛ. Àkũsɔ̃ ɛrɛɛmɛ.

10

Dauda zɩ̃̀blena Amɔninɔa

1 Abire gbɛra Amɔni kína gà, akũ a nɛ́ Anuni vùtɛ
a gɛ̃nɛ ũ. 2 Dauda pì: Mani gbɛ̃kɛ kɛ Naasa nɛ́
Anuninɛ lákũ a de gbɛ̃kɛ kɛ̀mɛnɛ yã nà. Akũ Dauda
a ìba kenɔ zɩ̃̀a, de ò gɛ́ Amɔninɔ bùsun ò a laakari
kpátɛnɛ a de gana yã musu. Kũ Dauda ìbaa pìnɔ
kà gwe, 3 Amɔni kínɛnɔ pì ń dikiri Anuninɛ: Ntɛn
da Dauda gbɛ̃nɔ zɩ̃̀mma n de gɛ̀ kpetana yãi de à
n laakari kpátɛnnɛn yá? À ń zĩ de ò su ó wɛ̃tɛ asiri
gwamɛ, de ò ɛra ò su ò wɛ̃tɛ ble kũ zɩ̃̀io. 4 Akũ Anuni
Dauda ìbaa pìnɔ kũ̀kũ à ń lɛ́kãsã kpadonɔ bò, à ń
pɔ́kasanɔ zɔ̃̀zɔ̃ ń pɔ̀rɔnɔ dagura, akũ à ń gbárɛ. 5 Kũ
ò ò Daudanɛ, akũ à gbɛ̃nɔ zɩ̃̀ ò gɛ́ dańlɛ, zaakũ wé'i
ń kũ manamana. Ò pìńnɛ: Kína pì, à vutɛ Yɛriko ari
á lɛ́kãsã kã kú gbasa à su.

6 Kũ Amɔninɔ è Dauda ye ń kãi doro, akũ ò fĩna
bò gbɛ̃nɔnɛ de ò zì̃ káńnɛ: Siria kũ ò kú Bɛtɛreobu
kũ Zobao kũ ò tɛ́ gɛ̀sɛnɔ gbɛ̃nɔn dúbu baro kũ kína
Maaka zì̃karinɔ gbɛ̃nɔn wàa sɔɔro kũ Tobudenɔ
gbɛ̃nɔn dúbu kuri awɛɛpla. 7 Kũ Dauda a baaruu
mà, akũ à Yoabu gbàrɛḿma kũ zì̃karinɔ ń pínki.
8 Amɔninɔ bò ò zì̃'ɔ pòro ń wɛ̃tɛ bĩnilɛa, akũ Zoba kũ
Bɛtɛreobuo Sirianɔ kũ Tobudenɔ kũ Maaka gbɛ̃nɔn
kú sɛ̀n ńtɛ̃nɛ. 9 Kũ Yoabu è ò zì̃'ɔ pòro a arɛ kũ a kpɛo,
akũ à Isaraila zì̃kari mananɔ sɛ̀ à ń kpaatɛtɛ ò gɛ́
lɛ́tɛ Sirianɔa. 10 Akũ à zì̃kari kparanɔ nà a dakũna
Abisainɛ a ɔĩ, akũ à ń gbárɛ ò gɛ́ lɛ́tɛ Amɔninɔa. 11 À
pì: Tó Sirianɔ gbãna tɛni ma fu, ǹ mɔ́ ǹ ɔ dama.
Tó Amɔninɔ gbãna tɛni n fumɛ sɔ̃, mani su mà ɔ
damma. 12 Ǹgɔ̃ gbãna, ò gɔ̃gbɛ̃kɛ kɛ ó gbɛ̃nɔ kũ
ó Dikiri wɛ̃tɛnɔ yã musu. Dikiri ni yã kũ à kɛ̀arɛ
mana kɛ. 13 Akũ Yoabu kũ zì̃kari kũ ò kú kãaonɔ
gɛ̀ɛ Sirianɔa kũ zì̃io, akũ Siria pìnɔ bàa lɛ̀ńnɛ. 14 Kũ
Amɔninɔ è Sirianɔ bàa lɛ̀, akũ ò bàa lɛ̀ Abisainɛ se ò
sì wɛ̃tɛ gũn, akũ Yoabu ń tó gwe à tà Yurusalɛmu.

15 Kũ Sirianɔ è Isarailanɔ zì̃i blèḿma, akũ ò ɛ̀ra
ò kɔ̃ kàkara. 16 Akũ Adadɛza gbɛ̃nɔ zì̃, ò sù kũ
Siria kũ ò kú Yuflati bara direnɔ, akũ ò gɛ̀ɛ Elamu.
Sobakimɛ Adadɛza zì̃karii pìnɔ gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃ ũ. 17 Kũ
Dauda a baaruu mà, akũ à Isarailanɔ kàkara ń
pínki, à bikũ̀ kũńwo Yodaa à gɛ̀ɛ Elamu. Akũ
Sirianɔ zì̃'ɔ pòroi, akũ ò sì kɔ̃ tɛ́. 18 Kũ òtɛn bàa lɛ́
Isarailanɔnɛ, akũ Dauda ń dɛdɛ sɔ̃godenɔ gbɛ̃nɔn
wàa aakɔ̃ kpɛ́ basɔɔro kũ gbɛ̃ kũ ò tɛ́ gɛ̀sɛnɔ gbɛ̃nɔn
dúbu bupla. Gwen ò ń zì̃karinɔ gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃ Sobaki dɛ̀n.
19 Kũ kína kũ ò de Adadɛza zɔ̀blerinɔ ũ è Isarailanɔ

zȉi blèḿma lɛ, akũ ò lɛ́dokɔ̃nɔ kɛ̀ kũ Isarailanɔ ò gɔ̏ ń zɔ̀blerinɔ ũ. Vĩna Sirianɔ kȕ, odi gɛ́ ò ɔ da Amɔninɔa doro.

11

Dauda yena Basɛbai

1 Kũ í bò wɛ̀ɛn, gɔrɔ kũ kínanɔ dì gɛ́ zȉ ká, akũ
Dauda Yoabu zȉ kũ a ìbanɔ kũ Isarailanɔ ń pínki.
Ò Amɔninɔ ásaru kɛ̀, akũ ò lìka Rabai. Dauda sɔ̃ à
kú Yurusalɛmu. 2 Kũ ɔkɔsi kɛ̀, akũ Dauda fùtɛ a
gádoa, àtɛn lika a kpɛ́ musu. Zaa kpɛ́ musu gwe
akũ à nɔgbɛ̃ ke è, àtɛn zú o. Nɔgbɛ̃ pì bi nɔ manamɛ
manamana, 3 akũ à gbɛ̃ zȉ ò nɔgbɛ̃ pì yã gbɛka.
Akũ ò pìnɛ: Ɛliamu nɛ́ Basɛban gwe, Iti buri Uria
nanɔmɛ. 4 Akũ Dauda gbɛ̃nɔ zȉ ò a sísi. Kũ à sù,
akũ Dauda wùtɛ kãao, akũ nɔgbɛ̃ pìi tà bɛ. Àkũ sɔ̃, a
okũna gbȁa bò dufumɛ. 5 Kũ à nɔ̀ɔ sì, akũ à lɛ́gbãzã
kɛ̀ Daudanɛ à pì a nɔ̀ɔ sì.

6 Akũ Dauda gbɛ̃ zȉ Yoabua à pì: Ǹ Iti buri Uria
gbarɛmɛnɛ. Akũ Yoabu a gbàrɛnɛ. 7 Kũ Uria pìi
sù, akũ Dauda Yoabu aafia gbɛ̀ka kũ zȉkarinɔ kũ
zȉ kũ òtɛn káo. 8 Akũ Dauda pìnɛ: Ǹ tá bɛ ǹ zú
o. Kũ Uria bò kínabɛa, akũ kína gbɛ̃ zȉa kũ pɔ́bleo.
9 Ama Uria dí tá a bɛaro, kínabɛ gãnu gũnn à ìn kũ
kínabɛ zĩkɛrinɔ. 10 Kũ ò ò Daudanɛ ò pì, Uria dí tá a
bɛaro, akũ à Uria là à pì: À de n bo tái n sumɛ gwɛɛ?
À kɛ̀ dera ńdi tá bɛroo? 11 Uria wèa à pì: Àkpati
kũ Isarailanɔ kũ Yudanɔn kú bizakutanɔ gũn. Ma
dikiri Yoabu kũ a gbɛ̃nɔn kú zȉlan. Mani fɔ̃ mà tá
bɛ mà pɔ́ ble mà í mi, mà wútɛ kũ ma nanɔoro. Kũ

n kunnaao mani yã pìi taka kɛro. 12 Akũ Dauda
pìnɛ: Ǹ gɔ̃ la gbãra dɔ, zian mani n gbarɛ. Akũ
Uria gɔ̃̀ Yurusalɛmu zĩ birea kũ a gu làa dɔnaao dɔ.
13 Dauda a sìsi à pɔ́ blè à í mì kãao, akũ Dauda í
kàkanɛ. Ama kũ à bò ɔkɔsi, à gɛ̀ɛ à ì kũ a dikiri
kína zĩkɛrinɔomɛ, adi tá a bɛaro. 14 Kũ gu dɔ̀ Dauda
takada kɛ̃̀ Yoabunɛ, akũ à Uria gbàrɛo. 15 Takada
pìi gũn à pì: À Uria dońnɛ arɛ gu kũ zĩ̀ pãsĩn, à bo a
kpɛ de ò le ò a dɛ.

16 Gɔrɔ kũ Yoabu tɛn lika wɛ̃tɛ pìii, akũ à Uria dà
gu kũ à dɔ̃ gɔ̃sa gbãnanɔn kún. 17 Kũ wɛ̃tɛdenɔ bɔ̀tɛ
òtɛn zĩ̀ ká kũ Yoabuo, ò Dauda zĩ̀kari kenɔ dɛ̀dɛ. Iti
buri Uria kú ń tɛ́.

18 Akũ Yoabu gbɛ̃ zĩ̀ Daudaa de à zĩ̀ yã gbãnɛ
pínki. 19 À pì zĩ̀rii pìinɛ: Tó n zĩ̀ yã gbã̀ kínanɛ pínki
n laka, 20 tó a nɛ̀sɛɛ fùtɛ à n la à pì: Bɔ́ mɛ́ à tò a na
wɛ̃tɛi kãnikãni kũ zĩ̀ioo? Á dɔ̃ kũ bĩnimusudenɔ dì
kà gbarɛńyĩ zĩtɛroo? 21 Dí mɛ́ à Gidiɔn nɛ́ Abimɛlɛki
dɛ̀ɛ? Nɔgbɛ̃ mɛ́ à ɔ sɔ̃̀ wísilɔgbɛɛi zaa bĩni musu, akũ
à a dɛ̀ Tebeziroo? À kɛ̀ dera a na bĩnii kãnikãni
lɛɛ? Tó à ònnɛ lɛ, ǹ onɛ a zɔ̀bleri Uria, Iti buri gà dɔ.
22 Akũ zĩ̀rii pìi dà zɛ́n. Kũ à kà Dauda kĩnaa, à yã kũ
Yoabu dàarɛ ònɛ pínki. 23 À pì: Gbɛ̃nɔ bɔ̀tɛ wɛ̃tɛ gũn
òtɛn gbãna mɔwɛrɛ bĩni kpɛmɛ, akũ o pɛḿma ari ń
wɛ̃tɛ bĩnilɛa. 24 Ń kàzurinɔn kú zaa bĩni musu, akũ
ò kà fã̀ n gbɛ̃nɔ tɛ́ zĩtɛ ò n gbɛ̃kenɔ dɛ̀dɛ. N zɔ̀bleri
Uria, Iti buri gà dɔ. 25 Akũ Dauda ò zĩ̀rii pìinɛ: Ǹ o
Yoabunɛ àsun tó yã pì kɛnɛ ĩniro. Òdigɔ̃ dɔ̃ gbɛ̃ kũ zĩ̀
ni ń blero. À zĩ̀ ká kũ wɛ̃tɛpidenɔ kũ gbãnao à wɛ̃tɛ
pì kakatɛ. Ǹ a gba swɛ̃̀ lɛ. 26 Kũ Uria nanɔ mà a zã

gà, à ɔ́ɔ dɔ̀. [27] Kũ ò gɛ̀ɛ kɛ̀ ò làka, Dauda gbɛ̃nɔ zɩ̀ ò sù
kãao a bɛa, akũ à gɔ̃̀ a nɔ ũ. À nɛ́ ì kãao gɔ̃gbɛ̃ ũ, akũ
yã kũ Dauda kɛ̀ɛ pìi kɛ̀ Dikirinɛ ĩni.

12

Annabi Natã kpãkɛ̃na Daudai

[1] Dikiri Natã zɩ̀ Daudaa. Kũ à kà, à pìnɛ: Gɔ̃gbɛ̃
gbɛ̃nɔn pla kenɔ mɛ́ ò kú wɛ̃tɛ ke gũn, gbɛ̃ do bi
aruzɛkɛdemɛ, gbɛ̃ do sɔ̃ takasidemɛ. [2] Aruzɛkɛde
pì sãnɔ kũ zùnɔ vĩ dasidasi, [3] takaside pì sɔ̃ à pɔ́ke
vĩro, sã núnu fítinna mɛ̀n doken à lù. Akũ à dàto ari
à zɔ̃kɔ̃ kũ̀ a bɛa kũ a nɛ́nɔ. Òdigɔ̃ pɔ́ dokɔ̃nɔ ble òdigɔ̃
í mi ta dokɔ̃nɔn, àdi wùtɛ a pɔtɛ, akũ àtɛni a gwa lán
a zĩda nɛ́nɔkpare bà. [4] Kũ nibɔɔ kìpa aruzɛkɛde pìia,
akũ adi we à sã ke zùu kũ̀ a kpàsaa gũn à nibɔɔ pìi
yàri kɛoro. Takaside sã núnu fítinna pìin à sìa à a
nibɔɔ pìi yàrii kɛ̀o. [5] Akũ Dauda pɔ fɛ̃̀ aruzɛkɛde pì
yã musu manamana, à pì Natãnɛ: Dikiri kun! À
kũ̀ ò gbɛ̃ kũ à yã pìi kɛ̀ dɛmɛ. [6] Lákũ à kɛ̀ lɛ nà, adi a
wɛ̃nda gwaro, ani sã pì fĩna bo lɛu siikɔ̃. [7] Akũ Natã
pì Daudanɛ: Mɔkɔ̃mmɛ ade pì ũ. Dikiri Isarailanɔ
Luda mɛ́ à yã dí ò à pì: Ma n ka Isarailanɔ kína ũ, ma
n bo Solu ɔĩ, [8] akũ ma n dikirii pì bɛ kpàmma, ma a
nɔnɔ nànnɛ n ɔĩ. Ma Isarailanɔ kũ Yudanɔ kpàmma
n gbɛ̃nɔ ũ. Tó adinɔ kɛ̀mma fíti yã, de mà a pãndenɔ
karannɛ dɔ. [9] Bɔ́yãi n ma yã gya bòo? N yã kũ má
yeiro kɛ̀, n Iti buri Uria dɛ̀ kũ fɛ̃nɛdao, n a nɔ sìa n
sɛ̀. N tò Amɔninɔ a dɛ̀ zɩ̃̀i gũn. [10] Zaa gbãra yã pãsĩ
ni kɛ̃ n bɛa ziki doro, zaakũ n ma gya bò, n Iti buri
Uria nɔ sìa n sɛ̀. [11] Akũ Dikiri ɛ̀ra à yã dí ò dɔ à pì:
Ǹ ma! Mani tó n zĩda bedenɔ sunyĩ kɛnnɛ. Mani

n nɔnɔ símma mà ń kpá n gbɛ̃dake kea n wára, ani
wútɛ kũńwo gupuraa. 12 N yã pìi kɛ̀ asiri gũmmɛ.
Makũ sɔ̃ mani yã pì kɛnnɛ gupuraa Isarailanɔ wára
ń pínki.
13 Akũ Dauda pì Natãnɛ: Ma durunna kɛ̀
Dikirinɛ. Akũ Natã pìnɛ: Dikiri n durunna kɛ̃̀mma,
ĩni garo. 14 Ama lákũ n dɔkɛ kũ Dikirio manamana
nà yã pì kɛnaa musu, nɛ́gɔ̃gbɛ̃ kũ nɔgbɛ̃ pìi ì kũnwo
ni gamɛ. 15 Kũ Natã tà bɛ, akũ Dikiri tò nɛ́ kũ Uria
nanɔ ì kũ Daudao pì gyã kũ̀. 16 Akũ Dauda tɛn Luda
wɛ́ kɛ nɛ́ pì yã musu kũ lɛ́yĩnaao, gwãani àdigɔ̃ wútɛ
zĩtɛmɛ. 17 A bɛ gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃nɔ dìgɔ̃ zɛala de ò a futɛ
zĩtɛ, ama àdi wero, àdi pɔ́ ble kũńworo. 18 A gɔrɔ
supplade zĩn nɛ́ pìi gà. Vĩna Dauda ìbanɔ kũ̀, odi fɔ̃
ò ònɛ kũ nɛ́ pìi gàro. Ò pì: Gɔrɔ kũ nɛ́ pì kun, o yã
ònɛ, adi ó yã maro. Deran óni onɛ nà sà kũ nɛ́ pìi
gàa? Ani yã vãni kɛ. 19 Dauda è a ìbanɔ tɛn yã kpãni
okɔ̃nɛ, akũ à dɔ̃̀ kũ nɛ́ pìi gàmɛ. À ń lá à pì: Nɛ́ pìi gàn
yá? Akũ ò wèa ò pì: Ee! À gàmɛ. 20 Dauda fùtɛ zĩtɛ
à zú ò, à nísi dɔ̀kɔ à a pɔ́kasanɔ lìtɛ, akũ à gɛ̀ɛ à kùtɛ
Dikirinɛ a kpɛ́n. Kũ à ɛ̀ra à tà bɛ, à pɔ́ble gbɛ̀ka, akũ
ò kpàa à blè. 21 A ìbanɔ a là ò pì: À kɛ̀ dera ntɛn yã kɛ
lɛɛ? Gɔrɔ kũ nɛ́ pì kun, n lɛ́ yĩ̀ n ɔ́ɔ dɔ̀. Kũ à gà sà, n
futɛ n pɔ́ blè. 22 À wèḿma à pì: Gɔrɔ kũ nɛ́ pì kun, ma
lɛ́ yĩ̀ ma ɔ́ɔ dɔ̀, zaakũ ma pì, ke Dikiri ni ma wɛ̃nda
gwa à tó nɛ́ pì gɔ̃ kun gwɛɛ, dí mɛ́ à dɔ̃ɔ? 23 Lán à gà
nà sà, bɔ́yãin manigɔ̃ lɛ́yĩna dɔɔ? Mani fɔ̃ mà a vun
yá? Mani gɛ́ a kĩnaa, ama ani ɛra à su ma kĩnaaro.
24 Dauda a nanɔ Basɛba laakarii kpàtɛnɛ, akũ à
gɛ̀ɛ à wùtɛ kãao. À nɛ́ ì gɔ̃gbɛ̃ ũ, akũ à tɔ́ kpànɛ
Sulemanu. Dikiri yei, 25 akũ à annabi Natã zĩ̀a à

tɔ́ kpà nɛ́ pìinɛ Yɛdidaya Dikiri yenyĩ pì yãi.

Raba sina Amɔninɔa

26 Ari tera Yoabu kpɛ́ àtɛn zɩ̀ ká kũ Amɔninɔ zaa
Raba, akũ à kínabɛ sì. 27 Akũ à gbɛ̃nɔ zɩ̀ Daudaa à
pì: Ma zɩ̀i kà kũ Rabadenɔ, akũ ma ń ítɔki sì. 28 Ǹ
zɩ̀kari kparanɔ kakara sà, ǹ mɔ́ ǹ lika wɛ̃tɛ pìii ǹ sí.
Tó lɛnlo, mani sí, oni ma tɔ́ kpánɛ. 29 Akũ Dauda
zɩ̀karinɔ kàkara ń pínki, à gɛ̀ɛ à lɛ̀tɛ Rabaa à sì. 30 Ò ń
kína wura fùraa gò a mìia ò kù Daudanɛ. A tìkisi kà
kiloo baraakuri, akũsɔ̃ gbɛ̀ bɛ̀ɛrɛde kúa. À wɛ̃tɛ pì
pɔ́nɔ nàkɔ̃a manamana, 31 akũ à gbɛ̃ kũ ò kú gwenɔ
kʊ̃̀kũ à bɔ̀tɛ kũńwo, à ń dá sàkasaka zĩn kũ diga zĩo
kũ kpása zĩo, akũsɔ̃ à tò ò kúnku bò. Lɛn à kɛ̀ Amɔni
wɛ̃tɛnɔnɛ lɛ pínki, akũ à ɛ̀ra à tà Yurusalɛmu kũ a
zɩ̀karinɔ ń pínki.

13

Aminɔ yena a dãre Tamai

1 Abire gbɛra Dauda nɛ́ Abusalomu dãre mana
vĩ, a tɔ́n Tama, akũ Dauda nɛ́ Aminɔ yei. 2 Yã pì tɛn
wari dɔ Aminɔ pìia ari à kà gyãkɛna a dãre Tama
pì yãi, zaakũ à gɔ̃gbɛ̃ dɔ̃ro, ani fɔ̃ à yãke kɛnɛro.
3 Aminɔ gbɛ̃nna ke vĩ, a tɔ́n Yonadabu, Dauda vɩ̃̀ni
Simɛa nɛ́mɛ. Yonadabu ɔ̃ndɔ̃ gbãna, 4 akũ à Aminɔ
là à pì: À kɛ̀ dera n kínɛ'ina n mɛ̀ɛ dìgɔ̃ yɔna lákũ
gu dìgɔ̃ dɔ nà lɛɛ? Ĩni omɛnɛroo? Akũ Aminɔ wèa à
pì: Má ye ma dakũna Abusalomu dãre Tamaimɛ.
5 Akũ Yonadabu pìnɛ: Ǹ gɛ́ ǹ wútɛ n gádoa lákũ
gyãren n ũ bà. Tó n de sù n gwa, ǹ onɛ ń ye n dãre
Tama su à pɔ́ble kpámma. À su à kɛkɛ n wára de ǹgɔ̃

e, gbasa à nannɛ n ɔĩ. 6 Akũ Aminɔ wùtɛ lán gyãre
bà. Kũ kína sù a gwa, akũ à pìnɛ: Ǹ tó ma dãre
Tama su à kàra kɛmɛnɛ ma wára, à namɛnɛ ma ɔĩ.
7 Akũ Dauda gbɛ̃ zı̃̀ Tamaa a bɛa à pì: Ǹ gɛ́ n vı̃̀ni
Aminɔ kpɛ́n ǹ pɔ́ble kɛnɛ. 8 Kũ Tama gɛ̃̀ a kpɛ́n, à
a lè wutɛna, akũ à wísiti yà à kàraa kàsao a wára.
9 Akũ à ta sɛ̀ à kàraa pìi kànnɛ. Aminɔ gì sói à pì: Ǹ
pɛ́ gbɛ̃nɔa ò bɔtɛ ń pínki. Kũ gbɛ̃ kũ ò kú kãaonɔ bɔ̀tɛ
ń pínki, 10 akũ à pì Tamanɛ: Ǹ su kũ pɔ́ble pìio kpɛ́nɛ
gũn la ǹ namɛnɛ ma ɔ̃i. Akũ Tama kàra kũ à kɛ̀ɛ sɛ̀
à gɛ̃̀o a vı̃̀ni Aminɔ pì kĩnaa kpɛ́nɛ gũn. 11 Kũ à nài,
àtɛn su kpáa à só, akũ à a dãre pìi kũ̀ à pì: Ǹ tó mà
wútɛ kũnwo.

12 Akũ à pì a vı̃̀ni pìinɛ: Oi! Ǹsun gbãna
mɔmɛnɛro. Zaakũ ó Isarailanɔ odì yã dí taka kɛro.
Ǹsun yã dɔ̀rɔsari bire taka kɛmɛnɛro. 13 Makũ, mán
mani gɛ̃n kũ wé'iyã dioo? Mɔkɔ̃n sɔ̃, Isarailanɔ ni
n ditɛ gbɛ̃ pã ũ. Ǹ sùru kɛ! Ǹ a yã o kínanɛ, ani gí
ma kpámmairo. 14 Adi we à a yã màro. À gbãna
mɔ̀nɛ, akũ à kùsia à wùtɛ kãao. 15 Akũ Aminɔ zããgu
pãsĩpãsĩ. Zãngu kũ à sɛ̀ kũ Tama pìio de yenyĩ kũ
à vĩ kãao yãla. Akũ à pìnɛ: Ǹ futɛ ǹ bo. 16 Akũ
nɔgbɛ̃ pìi pì a vı̃̀ni pìinɛ: Oi! N pɛnama taari zɔ̃kɔ̃
de pɔ́ kũ n kɛ̀mɛnɛla. Kũ abireo adi we à a yã màro.
17 Akũ Aminɔ a zĩkɛri kɛfɛnna sìsi à pì: Ǹ pɛ́ nɔgbɛ̃
díkĩnaa à bomɛnɛ ma kpɛ́n, ǹ gbà ta ǹ a mɔ̀nɛ dan.
18 Akũ a zĩkɛrii pì a sɛ̀ à bò kãao bàai, à gbàa tà à
a mɔ̀nɛ dàn. Nɔgbɛ̃ pìi uta gbãna dana, zaakũ uta
bire takan kína nɛ́nɔkpare lésinɔ dìgɔ̃ dana. 19 Akũ
Tama túbu gbɛ̃̀ a mìia, à a uta gbãna kũ à danaa pìi

gà à kɛ̃̀ à ɔ dì a musu, àtɛn ɔ́ɔ dɔ àtɛn tá.
20 A dãgɔ̃ dadokɔ̃nɔde Abusalomu pìnɛ: N dãgɔ̃
Aminɔ wùtɛ kũnwon yá? Ǹsun o gbɛ̃ke maro,
zaakũ n dãgɔ̃mɛ. Ǹsungɔ̃ yã pì kũna n swɛ̃̀ɛ gũnlo.
Akũ Tama vùtɛ a dãgɔ̃ Abusalomu bɛa kũ pɔyakao.
21 Kũ kína Dauda yã pìi mà, a pɔ fɛ̃̀ manamana.
22 Abusalomu dí yãke o Aminɔnɛro, yã vãni ke a
mana. A zã̀agu, kũ à kùsi a dãre Tamaa yãi.

Abusalomu Aminɔ dɛnaa

23 Wɛ̃̀ pla gbɛra Abusalomu kú Baali Azo, Ɛflaimu
bùsu lɛ́n kũ a sãkãkɛ̃rɛrinɔ, akũ à kína nɛ́nɔ sìsi
pɔnna pɔ́blea ń pínki. 24 Akũ à gɛ̀ɛ à kína lè à pì:
Kína, òtɛni makũ n zɔ̀bleri sãnɔ kã zɔ̃zɔ̃. Mɔkɔ̃n kũ n
ìbanɔ áni gɛ́ kũmaoroo? 25 Akũ kína wè a nɛ́ pìia à pì:
Oi! Óni fɔ̃ ò gɛ́ ó pínkiro. Óni kɛnnɛ aso ũ. À nàkara
kãao, ama adi gɛ́ro, akũ à sa mana ònɛ. 26 Akũ
Abusalomu pì: Tó ĩni gɛ́ro, ǹ tó ma vĩ̀ni Aminɔ gɛ́
kũoo. Kína a là à pì: Bɔ́yãi ń ye à gɛ́ kũnwoo?
27 Abusalomu nàkara kãao, akũ kína tò Aminɔ gɛ̀ɛ
kãao kũ a nɛ́ kparanɔ ń pínki.
28 Abusalomu yã dìtɛ a gbɛ̃nɔnɛ à pì: À sã kpá! Tó
í Aminɔ kũ̀, tó ma òárɛ à a zɔ̃, à a dɛ. Àsun tó vĩna
á kũro. Makũ mɛ́ ma á dán! À zɛ gbãna à gɔ̃gbɛ̃kɛ
kɛ. 29 Abusalomu gbɛ̃nɔ kɛ̀ lákũ à òńnɛ nà ò a dɛ̀,
akũ kína nɛ́ kparanɔ fùtɛ ò dì ń baragbãsɔ̃nɔ kpɛ
ò bàa lɛ̀. 30 Gɔrɔ kũ ò kú zɛ́n, Dauda a baaruu mà
ò pì: Abusalomu kína nɛ́nɔ dɛ̀dɛ ń pínki, ń gbɛ̃ke
dí gɔ̃ro. 31 Dauda fùtɛ à a pɔ́kasanɔ gà à kɛ̃̀, akũ à
wùtɛ zĩtɛ. A ìbanɔ zɛi kũ ń pɔ́kasanɔ kɛ̃kɛ̃na. 32 Akũ
Dauda vĩ̀ni Simɛa nɛ́ Yonadabu pì: Baa, ǹsungɔ̃ da ò
n nɛ́ kɛfɛnnanɔ dɛ̀dɛ ń pínkiro, Aminɔ mɛ́ à gà ado. Ò

yã pìi dɔ̃̀ Abusalomu wɛ́a zaa gɔrɔ kũ Aminɔ kùsi a
dãre Tamaamɛ. 33 Ma dikiri kína, ǹsungɔ̃ yã pì kũna
n nɛ̀sɛɛ gũnlo. N nɛ́gɔ̃gbɛ̃nɔ dí gaga ń pínkiro, séde
Aminɔ ado. 34 Abusalomu sɔ̃ à bàa lɛ̀.

Kũ kɛfɛnna gudãkpãri wɛ́ zù, à è ò tɛ́ Oronaimu
zɛ́n sĩ̀sĩgɛrɛɛi dasidasi. À gɛ̀ɛ à pì kínanɛ: Ma gbɛ̃nɔ
è tɛ́ sĩ̀sĩgɛrɛɛi Oronaimu kpa. 35 Akũ Yonadabu pì
kínanɛ: N è yá? N nɛ́nɔ mɛ́ òtɛn su gwe lákũ ma
ònnɛ nà. 36 Kũ à yã pìi ò à làka, akũ kína nɛ́ pìnɔ kà
gɔ̃̀nɔ, òtɛn wɛ̃nda ɔ́ɔ dɔ. Kína kũ a ìbanɔ ɔ́ɔ dɔ̀ ń pínki
manamana dɔ.

37 Abusalomu bàa lɛ̀ à tà Amiudu nɛ́ Talamai,
Gesuru kína kĩnaa. Kína Dauda sɔ̃ àdigɔ̃ a nɛ́ gana
ɔ́ɔ dɔ gɔrɔ sĩnda pínki. 38 Kũ Abusalomu bàa lɛ̀
à tà Gesuru, à kú gwe ari wɛ̃̀ aakɔ̃. 39 Kũ kína
Dauda nɛ̀sɛɛ kpàtɛ Aminɔ gana yã musu, akũ àtɛn
Abusalomu bɛgɛ kɛ sà.

14

Abusalomu suna Yurusalɛmu

1 Zeruya nɛ́ Yoabu dɔ̃ kũ kína pɔ kpɛ́ kú Abusalo-
mua, 2 akũ à gbɛ̃nɔ zĩ̀ Tɛkoa, ò nɔgbɛ̃ ɔ̃ndɔ̃de ke sɛ̀ ò
sù kãao. Akũ à pìnɛ: Ǹ kɛ lándɔ̃ ntɛn wɛ̃nda kɛ bà.
Ǹ gyaanɔ pɔ́kasanɔ da. Ǹsun nísi dɔkɔro. Ǹ kɛ lákũ
nɔgbɛ̃ kũ a gbɛ̃ gà àtɛni a ɔ́ɔ dɔ à gìi kɛ̀ bà. 3 Ǹ gɛ́ kína
kĩnaa lɛ, ǹ yã díkĩna onɛ. Akũ Yoabu yã kàka nɔgbɛ̃
pìinɛ. 4 Kũ Tɛkoa nɔgbɛ̃ pìi gɛ̀ɛ à kína lè, à kùtɛnɛ kũ
à mìio zĩtɛ à pì: Kína, ǹ ma mì sí! 5 Akũ kína pì a
là à pì: Bɔ́n ń yeii? À wèa à pì: Gyaanɔn ma ũ, ma
zã gà. 6 Makũ n zɔ̀bleri, má nɛ́gɔ̃gbɛ̃nɔ vĩ gbɛ̃nɔn
pla. Kũ òtɛn fìti kɛ ń kɔ̃ tɛ̃nɛ bura, gbɛ̃ke kun à ń

kpaatɛro. Akũ gbɛ̃ do a gbɛ̃ do lɛ̀ à dɛ̀. 7 Akũ ma
bedenɔ fùtɛ ń pínki, ò pì makũ n zɔ̀bleriinɛ mà a nɛ́
kũ à a gbɛ̃ndo dɛ̀ɛ pì kpáḿma ò dɛ, kũ à a gbɛ̃ndo dɛ̀
yãi. Ò ye ò yàka mì'oro tɛ́de kũ à gɔ̃̀mɛnɛ túbibleri ũ
pì tɛ́ dɛmɛ, de ma zã súngɔ̃ tɔ́ ke buri vĩ andunia gũn
doro yãi. 8 Akũ kína pì nɔgbɛ̃ pìinɛ: Ǹ tá bɛ, mani yã
gwa n yã pìi musu. 9 Akũ Tɛkoa nɔgbɛ̃ pìi pì: Ma
dikiri kína, taari pì wí ma musu kũ ma de bedenɔ,
mɔkɔ̃n ǹgɔ̃ kun taari sari kũ n kíkɛo. 10 Akũ kína pì:
Tó gbɛ̃ke lɛ́ pà yã pìia, ǹ mɔ́ kãao ma kĩnaa la, ani le
à wari dɔmma doro. 11 Akũ nɔgbɛ̃ pìi pì: Kína, ǹ sì
kũ Dikiri n Ludao, de mɔrakari sún ma nɛ́ mɛ̀n do
kũ à gɔ̃̀ lakiti kɛro yãi. Akũ kína pìi pì: Kũ Dikirio
n nɛ́ pìi mìkã ke ni lɛ́tɛ zĩtɛro. 12 Akũ nɔgbɛ̃ pìi pì:
Ma dikiri kína, makũ n zɔ̀bleri ǹ ma gba zɛ́ mà ɛra
mà yã onnɛ. À wèa à pì: Ǹ o! 13 Akũ à pìnɛ: Bɔ́yãi n
yã dí taka kpàkũsũ kũ Luda gbɛ̃nɔɔ? Yã kũ n òmɛnɛ
mɛ́ à n da yãn, zaakũ ńdi gbɛ̃ kũ n pɛaa gbɛsɛ n su
kãaoro. 14 Ó pínki óni ga, ónigɔ̃ de lán í kũ à kɔ̀tɛ zĩtɛ
gbɛ̃ke dí le à sɛ̀tɛ doro bà. Luda dì gbɛ̃ kũ ò pɛ̀aa
wɛ̃̀ndi boro, àdi zɛ́ wɛtɛ ade ɛra à suawamɛ. 15 Ma
su yã pì o ma dikiri kínanɛmɛ, zaakũ gbɛ̃nɔ tò vĩna
ma kũ. Akũ makũ n zɔ̀bleri ma pì mani yã pì onnɛ.
Òdigɔ̃ dɔ̃ro ke ĩni ma wɛ́kɛna sí 16 ǹ ma bo gbɛ̃ kũ
à ye à makũ kũ ma nɛ́o zĩtɛ kũ Luda tòwɛrɛ sí ó ɔĩ.
17 Ma dikiri kína, makũ n zɔ̀bleri ma pì n yã ni tó
ma laakari kpátɛ, zaakũ ń de lán Luda malaikaa
bàmɛ, ndì sã kpá yã mana kũ a vãniooi pínki. Dikiri
n Luda gɔ̃ kú kũnwo.

18 Akũ kína pìnɛ: Ǹsun gí yã kũ matɛni n la
onaairo. Akũ nɔgbɛ̃ pìi pì: Ǹ o ma dikiri kína!

19 Akũ kína a là à pì: Yoabu lɛ́ kú yã pìi gũn yá?
Nɔgbɛ̃ pìi wèa à pì: Ma dikiri kína, kũ n kunnaao yã
kũ n òo pì gɛna arɛ kũ kpɛo vĩro. Ee, n zɔ̀bleri Yoabu
mɛ́ à yã pìi kàkamɛnɛ pínki. 20 N zɔ̀bleri Yoabu kɛ̀ lɛ,
de à le à yã kũ à lokona tera díkũ kɛkɛ yãimɛ. Ma
dikiri, ń ɔ̃ndɔ̃ lán Luda malaikaa bàmɛ, ń yã kũ à kɛ̀
andunia gũn dɔ̃ pínki. 21 Akũ kína gɛ̀ɛ à ò Yoabunɛ:
Tɔ̀, mani yã pì kɛ sà. Ǹ gɛ́ ǹ kɛfɛnna Abusalomu
gbɛsɛ ǹ su kãao. 22 Akũ Yoabu kùtɛ kínanɛ kũ à
mìio, à a sáabu kpà à pì: Ma dikiri kína, makũ n
zɔ̀bleri, ma dɔ̃̀ gbãra sà kũ ma yã kàngu, zaakũ n
ma yã mà. 23 Akũ Yoabu fùtɛ à gɛ̀ɛ à Abusalomu
gbɛ̀sɛ zaa Gesuru à sù kãao Yurusalɛmu. 24 Akũ
kína pì: Ǹ onɛ à gɛ́ vutɛ a zĩda bɛa, ó wɛ́ ni kɛ siikɔ̃ro.
Akũ Abusalomu gɛ̀ɛ à vùtɛ a bɛa, odi wɛ́ sikɔ̃lɛ kũ
kínaoro.

25 Gɔ̃ mana ke kú Isarailanɔ tɛ́ lán Abusalomu
bàro. Òdigɔ̃ a manakɛ yã o manamana. Sɛna zaa a
gɛ̀sɛɛa ari à gɛ̀ɛ pɛ́ a mìdangura mamberu ke kúaro.
26 Àdigɔ̃ a mì bo wɛ̃̀ kũ wɛ̃̀ɛomɛ. Àdi kɛa tìkisi. Tó
à bò, àdi yɔ̃ kilooa, a tìkisii dìgɔ̃ de kiloo plala.
27 À nɛ́gɔ̃gbɛ̃nɔ ì gbɛ̃nɔn aakɔ̃ kũ nɛ́nɔgbɛ̃o mɛ̀n do.
Nɛ́nɔgbɛ̃ pì tɔ́n Tama. Nɔ manamɛ. 28 Abusalomu
kú Yurusalɛmu ari wɛ̃̀ pla wɛ́sina kínalɛ sari.

29 Akũ à Yoabu sìsi à gɛ́arɛ kína kĩnaa, ama Yoabu
dí we à sù a kĩnaaro. Akũ à ɛ̀ra à a sìsi dɔ, adi we
à sùro. 30 Akũ à pì a zĩkɛrinɔnɛ: À Yoabu bura kũ
à kú ma pɔ́ sarɛ gwa, a nagã mà. À gɛ́ à tɛ́ sɔ̃a.
Akũ Abusalomu zĩkɛrinɔ gɛ̀ɛ ò tɛ́ sɔ̃̀ Yoabu bura
pìia. 31 Akũ Yoabu fùtɛ à gɛ̀ɛ Abusalomu bɛa, à a
là à pì: Bɔ́yãi n zĩkɛrinɔ tɛ́ sɔ̃̀ ma buraaa? 32 Akũ

Abusalomu wèa à pì: Ǹ gwa, ma gbɛ̃ zɩ̀mma ma pì ǹ mɔ́ mà n zĩ kína a, de ǹ a la bɔ́ mɛ́ à tò à ma gbɛsɛ zaa Gesuru à sù kũmaoo? Ma kunna gwe sɛ̃̀namɛnɛ de gu díla! Má ye mà kɔ̃ e kũ kínao tera. Tó má taari ke
vĩ, à ma dɛ. 33 Akũ Yoabu gɛ̀ɛ à yã pìi ò kínanɛ. Akũ
kína Abusalomu sìsi. Kũ à sù, à kùtɛnɛ kũ a mìio zĩtɛ. Akũ kína lɛ́ pɛ̀a.

15

Abusalomu bona Dauda kpɛ

1 Abire gbɛra Abusalomu sɔ̃go lè a zĩdanɛ kũ sɔ̃nɔ
kũ gɔ̃gbɛ̃nɔ gbɛ̃nɔn bupla akuri kũ onigɔ̃ bàa lɛ́ a
arɛnɔ. 2 Àdi futɛ kɔnkɔkɔnkɔ àgɔ̃ zɛna bĩnilɛ sarɛ.
Tó gbɛ̃ yã vĩ kũ a gbɛ̃dakeo àtɛn gɛ́o kína kĩnaa à kɛkɛnɛ, Abusalomu dì ade sísi à pinɛ: Wɛ̃tɛ kpaten n bonn? Tó à wèa à pì: Makũ n zɔ̀bleri ma bo
Isaraila buri dí gũmmɛ, 3 akũ Abusalomu dì pinɛ:
N yã nnamɛ, à zɛ́ vĩ, ama kína gbɛ̃ke kun à sã kpá
n yãiro. 4 Abusalomu dì ɛra à pi: Tó ò ma kɛ yãkpatɛkɛri ũ ó bùsun, gbɛ̃ kũ à yã vĩ ke gbɛ̃ kũ àtɛn gbɛ̃ gbɛka yãkpatɛkɛkia ń pínki anigɔ̃ su ma kĩnaa,
manigɔ̃ a yã kɛkɛnɛ a zɛ́a. 5 Tó gbɛ̃ sù à kùtɛ a arɛ,
àdi ɔ bo à ade kũ à lɛ́ pɛ́a. 6 Lɛn àdigɔ̃ kɛ lɛ Isaraila
kũ òtɛn su yãkpatɛ kɛ kína kĩnaanɔnɛ ń pínki, akũ ń swɛ̃̀ɛ tà a kpa.

7 Wɛ̃̀ siikɔ̃ gbɛra à pì kínanɛ: Ǹ ma gba zɛ́ mà gɛ́ la
kũ ma dà Dikirinɛ sa o zaa Ɛblɔnu. 8 Makũ n zɔ̀bleri
ma lɛ́ pìi gbɛ̃̀nɛ gɔrɔ kũ má kú Gesuru, Siria bùsun
ma pì: Tó Dikiri tò ma su Yurusalɛmu, mani sa oa
Ɛblɔnumɛ. 9 Kína pìnɛ: Ǹ gɛ́ ǹ su aafia! Akũ à fùtɛ à
gɛ̀ɛ Ɛblɔnu. 10 À gbɛ̃nɔ zɩ̀ Isaraila burinɔ kĩnaa pínki

à pì: Tó a kuru'ũ mà dɔ, à pi Abusalomu mɛ́ à kí
blè Ɛblɔnu. 11 Gɔrɔ kũ àtɛn futɛ Yurusalɛmu à gbɛ̃nɔ
sìsi gbɛ̃nɔn wàa do ò gɛ́ kãáo, akũ ò gɛ̀ɛ kũ nɛ̀sɛ mɛ̀n
doo, ò yã pìi asiri dɔ̃ro. 12 Gɔrɔ kũ àtɛn sa o, à Gilo
gbɛ̃ Aitofɛli, Dauda lɛ́dammarii sìsi zaa a bɛ wɛ̃tɛn,
akũ lɛ́kpakũsũna Daudai tɛn kara. Gbɛ̃ kũ ò kú kũ
Abusalomuonɔ dasi tɛn kara.

Dauda bàasinaa

13 Baarukparii sù à pì Daudanɛ: Isarailanɔ swɛ̃̀ɛ
tà Abusalomua. 14 Akũ Dauda pì a ìba kũ ò kú kãao
Yurusalɛmunɔnɛ: À futɛ ò bàa lɛ́. Tó ódi kɛ lɛro, óni
le ò bo Abusalomu ɔĩro. Ò kɛ likalika. Tó ódi kɛ
likalikaro, ani ó le la, ani ó ásaru kɛ, ani wɛ̃tɛdenɔ
dɛdɛ kũ fɛ̃nɛdao. 15 Kína ìbanɔ pìnɛ: Ó dikiri kína, yã
kũ n zɛo pínki, ókɔ̃nɔ n zɔ̀blerinɔ o lakamɛ. 16 Akũ
kína dà zɛ́n. A bedenɔ bò ò tɛ̀i ń pínki, ama à a nɔ
yìgisaride mɛ̀n kurinɔ tò gwe ògɔ̃ bɛ gwa. 17 Kína dà
zɛ́n lɛ kũ a gbɛ̃nɔ. Kũ ò kà wɛ̃tɛ kpɛ, à lìtɛ à zɛ̀. 18 Akũ
a ìbanɔ pínki kũ a dogarinɔ kũ Gatadenɔ gbɛ̃nɔn wàa
aakɔ̃ kũ ò tɛ́i zaa Gatanɔ gɛ̃̀tɛ ń pínki.

19 Akũ kína pì Gata gbɛ̃ Itainɛ: Bɔ́yãi ntɛn gɛ́
kũoomɛɛ? Ǹ ɛra ǹ tá ǹgɔ̃ kú kũ kína dufuo, zaakũ
gbɛ̃ zĩ̀tɔɔmɛ n ũ, n bo n bùsummɛ. 20 N suna dí
gɔrɔ pla kɛro, akũ ń ye ǹgɔ̃ likara zɔ̃ kũoo yá? Má
dɔ̃ gu kũ matɛn gɛ́nlo. Ǹ n gbɛ̃nɔ kakara ǹ tá
kũńwo. Dikiri gbɛ̃kɛ kũ náani yão kɛnnɛ. 21 Akũ Itai
wèa à pì: Ma dikiri kína, kũ Dikiri kunnaao kũ n
kunnaao, gu kũ ń kun pínki, makũ n zɔ̀bleri manigɔ̃
kú gwemɛ, mani ga yá kesɔ̃ manigɔ̃ kun yá. 22 Akũ
Dauda pìnɛ: Ǹ domɛnɛ arɛ ò gɛ́! Akũ Gata gbɛ̃ Itai
ɛ̀ra à dà zɛ́n kũ a gbɛ̃nɔ kũ a danɛ kũ ò kú kãaonɔ ń

pínki. 23 Kũ òtɛn gɛ̃ zɛ́la ń pínki, akũ bùsudenɔ wiki
lɛ̀. Kũ kína bikù̃ Kidironua, akũ ń pínki ò gbáranna
zɛ́ sɛ̀.

24 Zadɔki kú gwe dɔ kũ Levinɔ ń pínki. Ò Luda
bàka kunna kũńwo àkpati sɛna. Ò àkpatii pìi dìtɛ
Abiata sarɛ ari gbɛ̃nɔ bɔ̀tɛ wɛ̃tɛn ò làka ń pínki.
25 Akũ kína pì Zadɔkinɛ: Ǹ Luda àkpati sɛ́ ǹ gɛ̃o wɛ̃tɛ
gũn. Tó ma Dikiri pɔnna lè, ani tó mà su mà wɛ́
sialɛ kũ a kúkio. 26 Tó à pì ma yã dí káaguro sɔ̃, ma
laka. À kɛmɛnɛ lákũ à kɛ̀arɛ mana nà. 27 Akũ kína
ɛ̀ra à pì sa'ori Zadɔkinɛ: Wɛ́gupu'eriimɛ n ũroo?
Ǹ ɛra ǹ tá wɛ̃tɛ gũn aafia kũ n nɛ́ Aimazao kũ
Abiata nɛ́ Yonatão. À tá kũ á nɛ́ gbɛ̃nɔn pla pìnɔ.
28 Manigɔ̃ zɛna swabikũkia sɛ̀ntɛ ari mà baaru
maáwa. 29 Akũ Zadɔki kũ Abiatao Luda àkpatii sɛ̀ ò
tào Yurusalɛmu, akũ ò gɔ̀̃ gwe. 30 Dauda tɛn Kùkpɛ
sì̃sĩ kũ àtɛn ɔ́ɔ dɔ. À pɔ́ kù a mìia, à kyate kpanaro.
Gbɛ̃ kũ ò kú kãaonɔ pɔ́ kù ń mìia ń pínki, òtɛn ɔ́ɔ dɔdɔ
òtɛn gɛ́o. 31 Kũ ò pì Daudanɛ Aitofɛli kú gbɛ̃ kũ ò
zɛ̀ kũ Abusalomuonɔ tɛ́, akũ Dauda adua kɛ̀ à pì:
Dikiri, ǹ tó a lɛ́damma gɔ̃ de yã fayasaride ũ.

32 Kũ Dauda kà sì̃sĩ mìsɔ̃ntɛa, gu kũ donyĩkɛki
kún, Aki gbɛ̃ Usai sù à dàalɛ, a uta kɛ̃na akũsɔ̃
bùsu kú a mìia. 33 Dauda pìnɛ: Tó n gɛ kũmao,
ĩnigɔ̃ demɛnɛ aso ũmɛ. 34 Tó n ɛra n ta wɛ̃tɛn, akũ
n ò Abusalomunɛ a zɔ̀bleriimɛ n ũ sɔ̃, ĩni Aitofɛli
lɛ́damma gboromɛnɛmɛ. Ǹ pinɛ a de zɔ̀bleriimɛ n
ũ yã, ama tera n gɔ̃ a zɔ̀bleri ũmɛ sà. 35 Sa'orinɔ
Zadɔki kũ Abiatao gɔ̃ kú kũnwo gwe. Ǹ yã kũ n
mà kínabɛa babańnɛ pínki. 36 Ń nɛ́ gbɛ̃nɔn planɔn
kú kũnwo gwe, Zadɔki nɛ́ Aimaza kũ Abiata nɛ́

Yonatão. Tó n yãke mà, ǹ nɛ́ pìnɔ zĩ ò su ò omɛnɛ.
37 Akũ Dauda gbɛ̃nna Usai pìi tà, à kà Yurusalɛmu
gɔrɔ kũ Abusalomu tɛn gɛ̃.

16

Dauda kũ Zibao kũ Simɛio

1 Kũ Dauda vì̃ sì̃sĩ mìdangurala fíti, à è Mɛfibosɛ
bɛgwari Ziba gàarii yì̃ zaakinɔnɛ mèn pla, àtɛn su
daalɛ. Ò burodi sɛna mɛ̀n wàa do kũ geepi kàraao
mɛ̀n basɔɔro kũ kaka nɛ́ kàraao mɛ̀n basɔɔro kũ
sèwɛ̃o tùru do. 2 Akũ Dauda Ziba là à pì: Bɔ́ mɛ́ à
tò n su kũ abireoo? Ziba wèa à pì: Kína, zaakinɔ
bi n bedenɔ pɔ́mɛ ò dia. Burodi kũ kàranɔ bi n
gbɛ̃nɔ pɔ́blemɛ. Wɛ̃ sɔ̃, gbɛ̃ kũ ò kpàsa gbáranna
gũnnɔ pɔ́minaamɛ. 3 Kína a là à pì: N dikiri kũ
à kɛ̀ sari daikore kú mámɛ? Ziba wèa à pì: À gɔ̃̀
Yurusalɛmu, zaakũ àtɛn da Isarailanɔ a ká a dizi
kpatan gbãramɛ. 4 Akũ kína pìnɛ: Pɔ́ kũ Mɛfibosɛ vĩ
pínki gɔ̃̀ n pɔ́ ũ. Akũ Ziba pì: Má kútɛ dí! Ma dikiri
kína, ǹ tó màgɔ̃ n pɔnna le lɛ.
5 Kũ kína Dauda nà Bahurimui, à è gɔ̃gbɛ̃ ke bò. A
tɔ́n Simɛi, Gera nɛ́mɛ. Àkũmɛ buri dokɔ̃nɔ kũ Solu
bedenɔ. À bò wɛ̃tɛ gũn, àtɛn Dauda ká. 6 Àtɛn gbɛ̀
zuzu kína Daudai kũ a gbɛ̃nɔ, bee kũ a zì̃karinɔ kũ
a dogarinɔn kú a ɔplai kũ a ɔzɛio ń pínki. 7 Àtɛni a
sɔ̃sɔ̃ àtɛn pi: Ǹ gɛ́! Ǹ gɛ́! Gbɛ̃dɛri! Pɔ́ pã! 8 Dikiri
fĩna bònnɛ Solu kũ n kí blè a gɛ̃nɛ ũ bedenɔ dɛdɛna
yã yãi. Dikiri n bo kpatan à n nɛ́ Abusalomu kàn.
Ásaru kɛ̀mma sà, zaakũ gbɛ̃dɛriimɛ n ũ. 9 Akũ
Zeruya nɛ́ Abisai pì kínanɛ: Ma dikiri kína, à mana
gbɛ̃da gɛ̀ dí gɔ̃ n sɔ̃sɔ̃ro. Ǹ tó mà gɛ́ mà a mì zɔ̃. 10 Akũ

kína pì: Zeruya nέnɔ, bɔ́ mέ à ó kakaraa? Tó Dikiri
mέ à ònε à ma sɔ̃sɔ̃, akũ àtεni ma sɔ̃sɔ̃, dí mέ ani fɔ̃ à
a la à pi, bɔ́yãi àtεn kε lεε? 11 Akũ Dauda ò Abisainε
kũ a ìbanɔ ń pínki à pì: À gwa, ma zĩda nέ'ina mέ àtεn
wεtε à ma dε. Oni Biliaminu buri díkĩna pɔ́ o dɔ yá?
À a tó gwe. Tó Dikiri mέ à pìnε à ma sɔ̃sɔ̃, à manamε.
12 Òdigɔ̃ dɔ̃ro ke Dikiri ni ma wari dɔ̃ à fĩna bomεnε
kũ yã manao sɔ̃sɔ̃ kũ òtεn kεmεnε gbãra yãi. 13 Kũ
Dauda tέ zέn kũ a gbε̃nɔ, Simεi tέ sı̀sĩ pãnde kpadoi,
àtεni a sɔ̃sɔ̃ àtεni gbὲ zuzui àtεn bùsu fã. 14 Kũ kína
kũ a gbε̃ kũ ò kú kãaonɔ kà swai, ò kpàsa, akũ ò
kámma bò gwe.

Abusalomu kana Yurusalεmu

15 Abusalomu kà Yurusalεmu kũ Isarailanɔ ń
pínki. Aitofεli kú kãao. 16 Akũ Dauda gbε̃nna
Usai, Aki gbε̃ gὲε à Abusalomu lè à pìnε: Luda
n dɔ̃ kũ aafiaao Zaaki! Luda n dɔ̃ kũ aafiaao
Zaaki! 17 Abusalomu a là à pì: Gbε̃kε kũ ń vĩ kũ n
gbε̃nnaon gwe yá? Bɔ́yãi ńdi gέ kũ n gbε̃nnaoroo?
18 Usai wèa à pì: Lεnlo! Gbε̃ kũ Dikiri kũ gbε̃
díkĩnanɔ sὲ pɔ́n ma ũ. Ma zε kũ kína kũ Isarailanɔ
kàa pìio. 19 Abire gbεra dɔ, dí mέ à mana mà zɔ̀
blenε, n baasii? Lákũ ma zɔ̀ɔ blè n denε nà, lεn mà
blennε lε.

20 Abusalomu pì Aitofεlinε: À lέ dawá. Bɔ́n óni
kεε? 21 Akũ Aitofεli wèa à pì: Ǹ gέ ǹ wútε kũ n
de nɔ yìgisaride kũ à ń tó la òtεn bε gwanɔo, de
Isarailanɔ le ò dɔ̃ ń pínki kũ n tò n de ye n kãiro, gbε̃
kũ ò kú kũnwonɔ gbãna ni kara. 22 Akũ ò bizakuta
dɔ̀ Abusalomunε kpέ musu, akũ à gὲε à wùtε kũ
a de nɔ pìnɔ gwe Isarailanɔ pínki wára. 23 Gɔrɔ
birenɔa lέ kũ Aitofεli dì daḿma de lán gbε̃ kũ à yã

gbɛ̀ka Ludaa yã̀ bàmɛ. Lɛn Aitofɛli lɛ́damma de lɛ
Daudanɛ kũ Abusalomuo ń pínki.

17

Usai ɔ̃ndɔ̃kɛna Abusalomunɛ

1 Aitofɛli pì Abusalomunɛ: Tó makũmɛ, mani
zɩ̃̀karinɔ sɛ́ gbɛ̃nɔn dúbu kuri awɛɛpla mà pɛ́tɛ Dau-
dai kũńwo gwã̃aniala. 2 Mani lɛ́tɛa gɔrɔ kũ à kpàsa
a ɔ bùsa, mani a fu. A gbɛ̃nɔ ni bàa lɛ́ ń pínki, mani
a dɛ ado, 3 mani sunnɛ kũ gbɛ̃ pìnɔ ń pínki. Gbɛ̃ kũ
ntɛn wɛtɛ ǹ dɛ ganan gbɛ̃ pìnɔ suna ũ ń pínki. Tó
à gà, gbɛ̃ kparanɔ ni gɔ̃ aafia ń pínki. 4 Yã pìi kɛ̀
Abusalomunɛ nna kũ Isaraila gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃nɔ ń pínki.
5 Akũ Abusalomu pì: Ò Aki gbɛ̃ Usai sísi dɔ ò ma lákũ
ani o nà se. 6 Kũ Usai kà, Abusalomu pìnɛ: Lákũ
Aitofɛli ò nàn dí. Ò kɛ lákũ à ò nàn yá? Ke òsun kɛ
lɛro. N è deramɛɛ? 7 Usai wèa à pì: Lɛ́ kũ Aitofɛli
dàáwa gbã̀ra manaro. 8 Ń n de dɔ̃ kũ a gbɛ̃nɔ. Zɩ̃̀kari
mananɔmɛ ń ũ, ò pãsĩ lán músu nɛ́rande kũ ò a nɛ́nɔ
sìaa bàmɛ. N de bi zɩ̃̀kariimɛ, ani we à i gu dokɔ̃nɔ
kũ a gbɛ̃nɔoro. 9 Gu kũ à kun tera, anigɔ̃ utɛna
gbɛ̀wɛɛɛ gũn ke gukea. Tó à sù à lɛ̀tɛ ó gbɛ̃nɔa káaku
sɔ̃, gbɛ̃ kũ à a baaruu mà ni pi, ò zɩ̃̀i blè Abusalomu
zɩ̃̀karinɔamɛ. 10 Bee gɔ̃sa gbã̃na kũ à wɔ́rɔgɔ vĩ
lán músuu bànɔ swɛ̃̀ ni kɛ̃ńgumɛ, zaakũ Isarailanɔ
dɔ̃ ń pínki kũ n de bi zɩ̃̀kari manamɛ, akũsɔ̃ gɔ̃sa
gbã̃nanɔn kú kã̃ao. 11 Abire yãi lɛ́damma yã kũ má
vĩn dí. Ǹ Isarailanɔ kakaranyĩ ń pínki zaa Dani ari
gɛna Bɛsɛba, ògɔ̃ dasi lán ísiralɛ bùsu'atɛ̃ bà, ǹ dońnɛ
arɛ zɩ̃̀lan. 12 Óni a le gu kũ à kun pínki, óni lɛ́tɛa
lán plí dì kɔ́tɛ zĩtɛa nà. Àpi kũ gbɛ̃ kũ ò kú kã̃aonɔ

ń pínki, ń gbɛ̃ke ni boro. 13 Tó à sù à gɛ̃̀ wɛ̃tɛ ke
gũmmɛ sɔ̃, Isaraila gbɛ̃ sĩnda pínki ni bà sɛ́ à gɛ́o
gwe, oni wɛ̃tɛ pì kátɛbɔnɔ gátɛ ò táo guvutɛn. Bee
a gbɛ̀ kaso ke, oni e gwe doro. 14 Akũ Abusalomu
kũ Isarailanɔ pì ń pínki: Usai lɛ́damma mana de
Aitofɛli pɔ́la. Dikiri mɛ́ à zɛ̀o à Aitofɛli lɛ́damma
mana pìi gboro, de à le à Abusalomu ásaru kɛ yãi.

15 Akũ Usai ò sa'ori Zadɔkinɛ kũ sa'ori Abiatao à
pì: Aitofɛli lɛ́ dà Abusalomua kũ Isaraila gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃nɔ
à pì à kɛ lán dí bà, akũ ma lɛ́ dàḿma ma pì ò kɛ
lán dí bà. 16 À gbɛ̃nɔ zĩ likalika ò gɛ́ ò o Daudanɛ
àsun i swabikũkiaro, à bikũ likalika, de òsun àpii
kũ gbɛ̃ kũ ò kú kãaonɔ dúgu zɔ̃ro yãi. 17 Yonatã
kũ Aimazao kú Ɛnlogɛli, zaakũ oni fɔ̃ ò bo gupuraa
Yurusalɛmuro. Akũ nɔkpare zĩkɛri ke gɛ̀ɛ à òńnɛ ò
gɛ́ baaruu pìi kpá kína Daudanɛ. 18 Akũsɔ̃ kɛfɛnna
ke ń é, akũ à gɛ̀ɛ à ò Abusalomunɛ. Gbɛ̃nɔn pla pìnɔ
dà zɛ́n gɔ̃̀nɔ, ò gɛ̀ɛ gbɛ̃ke bɛa Bahurimu. Lɔ̀gɔ kú
ɔnn gwe, akũ ò gɛ̃̀n. 19 Akũ bede pì nanɔ lɔ̀gɔɔ pì
nɛ́ kpàalɛ à pɔ́blewɛ fã̀tɛa, gbɛ̃ke a yã dɔ̃ro. 20 Kũ
Abusalomu gbɛ̃nɔ sù nɔgbɛ̃ pì bɛa ò pì: Aimaza
kũ Yonatão kú mámɛɛ? À wèḿma à pì: Ò bikũ̀
swa'ɔnɛa. Ò ń wɛ́tɛ, odi ń ero, akũ ò ɛ̀ra ò tà
Yurusalɛmu. 21 Kũ ò tà, akũ gbɛ̃nɔn pla pìnɔ bɔ̀tɛ
lɔ̀gɔɔ pìi gũn, ò gɛ̀ɛ ò pì kína Daudanɛ: Ǹ bikũ swaa
likalika, zaakũ Aitofɛli n kpakpa kũ yã vãniomɛ.
22 Dauda dà zɛ́n kũ gbɛ̃ kũ ò kú kãaonɔ ń pínki, ò
bikũ̀ Yodaa. Kũ gu dɔ̀, ń gbɛ̃ke dí gɔ̃ro, ò bikũ̀ ń
pínki. 23 Kũ Aitofɛli è òdi zĩ kɛ a lɛ́damma yãaro,
à fùtɛ à gàarii yì a zaakinɛ à tà a bɛ wɛ̃tɛn. À a bɛ
pɔ́nɔ nàkɔ̃a, akũ à a zĩda lòko à gà, akũ ò a vì a de

mirawɛɛn.
24 Dauda gɛ̀ɛ Manaimu, akũ Abusalomu bikũ̀
Yodaa kũ Isarailanɔ ń pínki. 25 Abusalomu Amasa
dìtɛ zĩ̀karinɔ gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃ ũ Yoabu gɛ̃nɛ ũ. Amasa bi
Sumaila buri Yɛta nɛ́mɛ. A dan Naasa nɛ́ Abigaili
ũ, Yoabu da Zeruya dakũnamɛ. 26 Isarailanɔ kũ
Abusalomuo bùraa kɛ̀ Giliada bùsun.
27 Kũ Dauda kà Manaimu, Naasa nɛ́ Sobi, Raba
wɛ̃tɛ kũ à kú Amɔninɔ bùsun gbɛ̃ sù kũ Lodɛba gbɛ̃
Amiɛli nɛ́ Makio kũ Rogɛlimu kũ à kú Giliada bùsun
gbɛ̃ Bazilaio. 28 Ò sù kũ wutɛbɔnɔ kũ tanɔ kũ oronɔ
kũ éseo kũ nagão kũ wísitio kũ pɔ́blewɛ kpatanaao
kũ bláo kũ dò pɔ́nɔ 29 kũ zɔ́o kũ vĩfãaniio kũ sã
nɔ̀bɔɔo kũ gàsiio, ò kpà Daudaa kũ gbɛ̃ kũ ò kú
kãaonɔ ò ble, zaakũ ò pì: Nà kũ ímio gbɛ̃ pìnɔ dɛ̀
gbárannan, ò kpàsa.

18

Abusalomu ganaa

1 Dauda gbɛ̃ kũ ò kú kãaonɔ kàkara, akũ à gbɛ̃
zɔ̃kɔ̃nɔ dìtɛditɛ gbɛ̃nɔn wàa sɔsɔɔronɔnɛ kũ gbɛ̃nɔn
basɔsɔɔronɔ. 2 Akũ à a zĩ̀karii pìnɔ kpàatɛtɛ gã̀ aakɔ̃.
À gã̀ do nà Zeruya nɛ́ Yoabunɛ a ɔĩ, a do sɔ̃ Yoabu
dakũna Abisai ɔĩ, a do sɔ̃ Gata gbɛ̃ Itai ɔĩ. Akũ kína
pì a zĩ̀karinɔnɛ: Makũmɛ mani doárɛ arɛ. 3 Akũ
gbɛ̃nɔ pì: Ǹsun gɛ́ro. Tó o sù o bàa lɛ̀, oni ó yã
daro. Bee tó ó gbɛ̃ kpadonɔ gàga, oni ó yã daro.
Mɔkɔ̃n òtɛni n gwa de gbɛ̃nɔn dúbu kurinɔla. N
kpanawái wɛ̃tɛ gũn mɛ́ à mana. 4 Akũ kína pìńnɛ:
Lákũ à kɛ̀árɛ mana nàn mani kɛ. Kína gɛ̀ɛ à zɛ̀
bĩnilɛ sarɛ, akũ zĩ̀karinɔ bɔ̀tɛ gã̀ kũ gã̀ao gbɛ̃nɔn
basɔsɔɔronɔ kũ gbɛ̃nɔn wàa sɔsɔɔronɔo. 5 Akũ kína

yã dìtɛ Yoabunɛ kũ Abisaio kũ Itaio à pì: À kɛ
kɛfɛnna Abusalomunɛ busɛbusɛ ma yãi. Zȉkarinɔ
yã kũ kína dìtɛ gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃nɔnɛ Abusalomu yã musu
mà ń pínki. 6 Zȉkarinɔ bɔ̀tɛ ò gɛ̀ɛ lákpɛn, de ò
zȉ ká kũ Isarailanɔ, akũ ò sì kɔ̃ tɛ́ Ɛflaimu dàkon.
7 Dauda zȉkarinɔ zȉi blè Isarailanɔa. Gbɛ̃ kũ ò gàga
zĩ bireanɔn dasi, gbɛ̃nɔn dúbu baromɛ. 8 Zȉi pìi dà
bùsuu pìla pínki, akũ zĩ birea sɛ̃̀ntɛ gbɛ̃nɔ blè dasi de
fɛ̃nɛdala.

9 Kũ Abusalomu kpàkũ kũ Dauda gbɛ̃nɔ, à dina
baragbãsɔ̃ kpɛ. Akũ baragbãsɔ̃ pìi gɛ̀ɛ gbiri lí zɔ̃kɔ̃
gã̀nɔ gbáru, akũ a wakaa kpà lígãn gíngin, akũ a
sɔ̃ pìi gɛ̃̀ zɛ́la, à gɔ̃̀ lokona lígãn gwe. 10 Kũ gbɛ̃ke
a è, à gɛ̀ɛ à pì Yoabunɛ: Ma Abusalomu è lokona
lígãn. 11 Akũ Yoabu pì gbɛ̃ kũ à baaruu pìi kpàarɛnɛ:
Bɔ́ɔɔ? N a è yá? Bɔ́yãin ńdi a lɛ́ n dɛ̀roo? De yã
ma n gba andurufu kuri kũ zȉka'asaao. 12 Akũ
gbɛ̃ pìi wè Yoabua à pì: Bee tó ò andurufu wàa
sɔɔro yɔ̃̀ ò kà ma ɔn, mani fɔ̃ mà ɔ pá kína nɛ́ pìiaro,
zaakũ kína yã dìtɛnnɛ kũ Abisaio kũ Itaio ó sã mà,
à pì ò kɛ kɛfɛnna Abusalomunɛ busɛbusɛ. 13 Tó
ma a dɛ̀, de ma ásaru kɛ̀ ma zĩdanɛmɛ. A ke utɛna
kínanɛro, mɔkɔ̃n sɔ̃ ĩni zɛ kũmaoro. 14 Yoabu pì:
Mani n dã doro. Akũ à sári sɔ̃ntɛ sɛ̀ mɛ̀n aakɔ̃, à gɛ̀ɛ à
Abusalomu zɔ̃̀o a swɛ̃̀n gɔrɔ kũ à lokona lígãn bɛ̃nɛ.
15 Akũ Yoabu zȉkapɔnɔsɛri gbɛ̃nɔn kurinɔ lìkai ò a
dɛ̀.

16 Akũ Yoabu kuru pɛ̀ à a zȉkarinɔ dã̀dã, akũ ò
kámma bò kũ pɛtɛna Isarailanɔiio. 17 Ò Abusalomu
gɛ̀ɛ sɛ̀ ò zù wɛ̀ɛ zɔ̃kɔ̃ɔ gũn lákpɛn gwe, akũ ò gbɛ̀ɛ
kàkaraa, à gɔ̃̀ gbɛ̀didikɔ̃ana zɔ̃kɔ̃ ũ. Isarailanɔ sɔ̃ ò

bàa lὲ, ń baadi tà a bɛa.
18 Gɔrɔ kũ Abusalomu kun, à gbὲɛ pὲtɛ a zĩdanɛ
Kína guvutɛn, zaakũ à pì á nέgɔ̃gbɛ̃ vĩro, akũ á ye a
tɔ́ garo. À a zĩda tɔ́ kpà gbὲ kũ à pὲtɛ pìinɛ, akũ òdigɔ̃
gwe sísi Abusalomu Dɔngupɔ ari kũ a gbãrao.

Dauda Abusalomu ga baarumanaa

19 Zadɔki nέ Aimaza pì: Ǹ tó mà bàa lέ mà gέ
baaru kpá kínanɛ, lákũ Dikiri yã nna kpàa nà à a bò
a ibɛrɛnɔ ɔĩ. 20 Akũ Yoabu pìnɛ: Ĩni le ǹ baaru kpá
gbãraro, sé gɔrɔ pãnde zĩ. Gbãra pɔ́ dín ĩni kpáro,
kũ kína nέ gà yãi. 21 Akũ Yoabu pì Etiopia burinɛ:
Ǹ gέ ǹ yã kũ n è o kínanɛ. Akũ Etiopia buri pìi kùtɛ
Yoabunɛ à fùtɛ kũ bàao. 22 Zadɔki nέ Aimaza ὲra à
pì Yoabunɛ: Bee deramɛɛ, ǹ tó mà bàa lέ màgɔ̃ tέ
Etiopia buri pì kpɛ. Akũ Yoabu pìnɛ: Nέ, bɔ́yãi ń ye
ǹ gέɛ? Baaruu pì nigɔ̃ àre vĩnnɛro. 23 Akũ Aimaza
pì: Bee deramɛɛ, má ye mà gέmɛ. Akũ Yoabu pìnɛ:
Ǹ gέ! Akũ à bàa lὲ à gὲɛ à bɔ̀tɛ kũ swa sarɛ zέo, à
Etiopia buri pìi kɛ̀.
24 Dauda vutɛna wɛ̃tɛ bĩnilɛ gbà mὲn planɔ
dagura. Gudãkpãrii dìdi bĩnia ari gãnu pìi musu.
Kũ à wέ zù, à gbɛ̃ke è à tέ kũ bàao. 25 À lέ zù kínai à
ònɛ. Akũ kína pì: Lákũ à tέ ado nà, àtɛn su kũ baaru
nnaomɛ. Kũ àtɛn su, à kà kãni. 26 Akũ gudãkpãrii
pì gbɛ̃ pãnde è dɔ, àtɛn bàa lέ. À lέ zù zέdãkpãriii
à pì: Gbɛ̃ pãnde tέ a kpɛ dire kũ bàao, àtɛn su dɔ.
Akũ kína pì: Àtɛn su kũ baaru nnaomɛ dɔ se. 27 Akũ
gudãkpãrii pìi pì: Ma è gbɛ̃ káaku bàasina de lán
Zadɔki nέ Aimaza bàasinaa bà. Akũ kína pì: Gbɛ̃
manamɛ, baaru nnan àtɛn suo. 28 Aimaza lέ zù
kínai à pì: Aafia kun! Akũ à kùtɛ kínanɛ à mìi pὲtɛ

zĩtɛ à pì: Ò Dikiri n Luda sáabu kpá, à gbɛ̃ kũ ò
kùsɛɛ bìrimmanɔ kpàmma, ma dikiri kína. 29 Akũ
kína a là à pì: Kɛfɛnna Abusalomu kun kũ aafiaao
yá? Aimaza wèa à pì: Kũ Yoabu tɛni n zɔ̀bleri zĩ
kũ makũ n zɔ̀bleriio, ma mà zuka fùtɛ manamana,
ama má dɔ̃ tó bɔ́ mɛ́ à sùro. 30 Kína pì: Ǹ zɛ kpado la
gĩa. Akũ à zɛ̀ gwe.

31 Kũ Etiopia buri sù, à pì: Ma dikiri kína, ma
sunnɛ kũ baaru nnaomɛ. Dikiri yã nna kpàmma
gbãra, à n bo gbɛ̃ kũ ò bò n kpɛnɔ ɔĩ. 32 Akũ kína
a là à pì: Kɛfɛnna Abusalomu kun kũ aafiaao yá?
Etiopia buri pìi wèa à pì: Ma dikiri kína, Luda
tó n ibɛrɛnɔ kũ gbɛ̃ kũ ò fùtɛ òtɛn wari dɔmmanɔ
gɔ̃ lán kɛfɛnna pìi bà. 33 Swɛ̃ɛ kɛ̃̀ kínagu, à dìdi à
gɛ̃̀ kpɛ́ kũ à kú gãnu pìi musu, akũ à ɔ́ɔ dɔ̀ gwe.
Gɔrɔ kũ àtɛn didi gwe à pì: O'o ma nɛ́ Abusalomu!
Ma nɛ́ Abusalomu! Ma gana n gɛ̃nɛ ũ sã̀na yã!
Abusalomu ma nɛ́! Ma nɛ́!

19

Yoabu kpãkɛ̃na Daudai

1 Ò pì Yoabunɛ: Kína tɛn ɔ́ɔ dɔ, àtɛn wɛ̃nda kɛ
Abusalomu yã musu. 2 Zĩ birea zɩ̃̀karinɔ zɩ̃̀blena
pɔnna lì wɛ̃ndakɛna ũ, zaakũ ò mà ò pì, kína nɛ̀sɛɛ
yàka a nɛ́ yã musu. 3 Zĩ birea zɩ̃̀karinɔ gɛ̃̀ wɛ̃tɛn
sɔrɔrɔsɔrɔrɔ lán gbɛ̃ kũ ò bàa lɛ̀ zɩ̃̀lan, wé'i ń kũnɔ
bà. 4 Kína pɔ́ kù a ãnla, àtɛn wɛ̃nda ɔ́ɔ dɔ àtɛn pi:
O'o ma nɛ́ Abusalomu! Abusalomu ma nɛ́! Ma nɛ́!

5 Akũ Yoabu gɛ̀ɛ à kína lè kpɛ́n à pì: N wé'i dà
n gbɛ̃nɔa gbãra. Ò n bo gbãra kũ n nɛ́gɔ̃gbɛ̃nɔ kũ
n nɛ́nɔgbɛ̃nɔ kũ n nɔnɔ kũ n nɔ yìgisaridenɔ. 6 N

zãngurinɔn ń yeńyĩ, akũ ń zã n yenyĩdenɔgu. N
mɔ̀wɛrɛ gbãra, ókɔ̃nɔ n zɩ̃̀kari gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃nɔ kũ ó gbɛ̃nɔ
ódi kánnɛ pɔ́ke ũro. Ma dɔ̃̀ sà, tó Abusalomu kun
gbãra, akũ ókɔ̃nɔ o gaga ó pínki, abirekũ mɛ́ ani
kɛnnɛ nna. 7 Ǹ futɛ ǹ bo sà. Ǹ gɛ́ ǹ n gbɛ̃nɔ nɛ̀sɛ
kpátɛńnɛ. Ma sìnnɛ kũ Dikirio, tó ńdi gɛ́ro, ń gbɛ̃ke
ni i kũnwo la gwãanialaro. Abirekũ ni kɛnnɛ vãni
de yã vãni kũ à n le zaa n kɛfɛnnakɛgɔrɔa ari suna
gbãrala. 8 Akũ kína fùtɛ à gɛ̀ɛ à vùtɛ bĩnilɛa. Kũ ò
ò gbɛ̃nɔnɛ kína vutɛna gãnun, akũ ò sù ò zɛ̀ a arɛ ń
pínki.

Dauda gbɛsɛnaa

Isarailanɔ bàa lɛ̀, baadi tà a bɛa. 9 Isaraila burinɔ
tɛ́ pínki gbɛ̃nɔ tɛn lɛ́kpakɔ̃ana kɛ ò pì: Kína ó sí ó
ibɛrɛnɔa à ó bó Filisitininɔ ɔĩ, akũ à bàa lɛ̀ à bò ó
bùsun Abusalomu yãi. 10 O Abusalomu kà kpatan,
akũ à gà zɩ̃̀lan. Bɔ́n átɛn dã kũ kína gbɛsɛnaaoo?
11 Kína Dauda gbɛ̃nɔ zɩ̃̀ sa'ori Zadɔkia kũ sa'ori
Abiatao à pì: Yã kũ Isarailanɔ tɛn o pínki gɛ̃̀ ma sãn
zaa ma kúkia la. À yã díkĩna gbɛka Yuda gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃nɔa
à pi: Bɔ́yãi a gɔ̃ kpɛ kũ ma gbɛsɛnaaoo? 12 Ma gbɛ̃nɔ,
pɔ́ dokɔ̃nɔnɔn ó ũ, ó aru dokɔ̃nɔmɛ. À kɛ̀ dera a gìi kɛ̀
kũ ma gbɛsɛnaaoo? 13 Ǹ o Amasanɛ pɔ́ dokɔ̃nɔnɔn ó
ũ, ó aru dokɔ̃nɔmɛ. Tó mádi tó à gɔ̃̀ ma zɩ̃̀karinɔ gbɛ̃
zɔ̃kɔ̃ ũ Yoabu gɛ̃nɛ ũ zaa gbãraro, Luda yã kɛmɛnɛ
pãsĩpãsĩ. 14 A yã Yudanɔ swɛ̃̀ɛ blè, ń lɛ́ kɛ̀ dokɔ̃nɔ,
akũ ò lɛ́gbãzã kɛ̀nɛ ò pì: Ǹ su kũ n gbɛ̃nɔ ń pínki.
15 Kína tɛn su, à kà Yodai, akũ Yudanɔ gɛ̀ɛ daalɛ
zaa Giligala, de ò bikũ kãao swa pìia. 16 Gera nɛ́
Simɛi, Biliaminu buri kũ à kú Bahurimu wã̀ à gɛ́

da kína Daudalɛ kũ Yudanɔ. 17 Biliaminu burinɔn
kú kãao gbɛ̃nɔn wàa sɔɔro. Solu bɛgwari Ziba gɛ̀ɛ
dɔ kũ a nɛ́gɔ̃gbɛ̃ gbɛ̃nɔn gɛ̃ronɔ kũ a zĩkɛri gbɛ̃nɔn
baronɔ. Ò wã̀ ò kà Yoda lɛ́a kína ã, 18 de ò le ò
bikũ kũ kínabɛdenɔ, ò yã kũ ani kɛ kínanɛ nna kɛ
yãi. Akũ Gera nɛ́ Simɛi wùtɛ kína arɛ ari àgɔ̃ gɛ́ bikũ
Yodaa. 19 À pìnɛ: Ma dikiri, ǹsun ma taari yã daro.
Yã vãni kũ makũ n zɔ̀bleri ma kɛ̀nnɛ gɔrɔ kũ n bo
Yurusalɛmu sún dɔnguro. Ma dikiri kína, ǹsungɔ̃ yã
pì kũna n swɛ̃̀ɛ gũnlo. 20 Makũ n zɔ̀bleri, má dɔ̃ kũ
ma durunna kɛ̀. Yusufu burinɔ tɛ́ ń pínki, makũmɛ
ma dońnɛ arɛ ma su danlɛ gbãra ma dikiri kína.
21 Akũ Zeruya nɛ́ Abisai pì: Simɛi kína kũ Dikiri kàa
kàmɛ. Adi ká ò a dɛroo? 22 Akũ Dauda pì: Zeruya
nɛ́nɔ, bɔ́n ó vĩ kɔ̃oo? Á ye à zɛ́ zɔ̃mɛnɛ gbãran yá?
Óni gbɛ̃ke dɛ Isarailanɔ bùsun gbãraro, zaakũ má
dɔ̃ gbãra kũ makũmɛ Isarailanɔ kína ũ. 23 Akũ kína
pì Simɛinɛ: Ĩni garo. Akũ kína la dànɛ.

24 Solu daikore Mɛfibosɛ gɛ̀ɛ da kínalɛ. Zaa gɔrɔ
kũ kína bò wɛ̃tɛn ari gɔrɔ kũ à sù aafia, Mɛfibosɛ dí a
gbá pípiro, adi a yĩkã zɔ̃zɔ̃ro, adi a pɔ́nɔ pípiro. 25 Kũ
à bò Yurusalɛmu à sù à dà kínalɛ nà, akũ kína a là à
pì: Mɛfibosɛ, À kɛ̀ dera ńdi gɛ́ kũmaoroo? 26 À wèa
à pì: Ma dikiri kína, ma zĩkɛri mɛ́ à ɔ̃ndɔ̃ kɛ̀mɛnɛ.
Ma ònɛ à gàari yĩmɛnɛ ma zaakinɛ mà dia mà gɛ́
kũnwo, zaakũ ɛrɛɛn ma ũ. 27 Ma dikiri kína, akũ à
gɛ̀ɛ à makũ n zɔ̀blerii yàka n kĩnaa. Ma dikiri kína ń
de lán Luda malaika bàmɛ. Ǹ kɛ lákũ à kɛ̀nnɛ mana
nà. 28 Ma dikiri kína, à de yã n ma de bedenɔ dɛ̀dɛ ń
pínki, akũ n makũ n zɔ̀bleri baka kàkara kũ n gbɛ̃ kũ
òdi pɔ́ ble lɛɛlɛnɔ. Má zɛ́ vĩ mà kútɛ ke kɛnnɛ doro.
29 Akũ kína pìnɛ: Yã kpaten ĩni o dɔɔ? Ma dìtɛ mɔkɔ̃n

kũ Zibao, à zĩtɛ kpaatɛkɔ̃nɛmɛ. 30 Akũ Mɛfibosɛ pì
kínanɛ: Ma dikiri kína, lákũ n su bɛ aafia nà, ǹ tó à
sɛ́ pínki.

31 Giliada bùsu gbɛ̃ Bazilai bò Rogɛlimu à gɛ̀ɛ zɛ
kínanɛ ari Yoda bara dire. 32 Bazilai zĩ kũ̀ mana-
mana à kà wɛ̃̀ basiikɔ̃. À kína yàrii kɛ̀ gɔrɔ kũ à kú
Manaimu, zaakũ aruzɛkɛde zɔ̃kɔ̃ɔmɛ. 33 Akũ kína
pìnɛ: Ǹ bikũ kũmao, mani n gwa ma bɛa zaa Yu-
rusalɛmu. 34 Bazilai wèa à pì: Wɛ̃̀ ũgba mɛ́ à gɔ̃̀mɛnɛ
andunia gũn kũ mà tá kũnwo Yurusalɛmuu? 35 Ma
ka wɛ̃̀ basiikɔ̃ kɔ̀. Má pɔ́ mana kũ a vãnio dɔ̃kɔ̃nɛ
dɔ yá? Makũ n zɔ̀bleri mani fɔ̃ mà pɔ́ kũ ma blè
ke í kũ ma mì nna ma dɔ yá? Mani gɔ̃gbɛ̃ ke nɔgbɛ̃
lɛ̀sirinɔ kòto ma dɔ yá? Ma dikiri kína, ǹ tó mà aso
lagonnɛ. 36 Makũ n zɔ̀bleri óni Yoda bikũ lɛɛlɛ, mà
zɛnnɛ kãnikãni gwe. À kɛ̀ dera ń ye ǹ fĩna bomɛnɛ
lɛɛ? 37 Makũ n zɔ̀bleri, ǹ tó mà ɛra mà tá ma bɛ
wɛ̃tɛn, de màsun ga ma de kũ ma da mirao zã̀ro yãi.
Ǹ ma nɛ́ n zɔ̀bleri Kimamu gwa la. Ma dikiri kína,
ǹ tó à bikũ kũnwo. Ǹ kɛnɛ lákũ à kɛ̀nnɛ mana nà.
38 Akũ kína pì: Kimamu ni bikũ kũmao. Mani yã kũ
à kɛ̀nnɛ mana kɛnɛ, yã kũ n gbɛ̀kama sɔ̃ pínki mani
kɛnnɛ. 39 Gbɛ̃ sĩnda pínki bikũ̀ Yodaa, akũ kína bikũ̀.
Kína lɛ́ pɛ̀ Bazilaia à sa mana ònɛ, akũ Bazilai ɛ̀ra à
tà bɛ.

40 Kũ kína bikũ̀ à gɛ̀ɛ Giligala, Kimamu bikũ̀ kãao.

Yuda zĩ̀karinɔ ń pínki kũ Isaraila zĩ̀kari kpadonɔ
kína bikũ̀. 41 Akũ Isaraila buri pínki sù ò kína lè ò
pìnɛ: Bɔ́yãi ó gbɛ̃ Yudanɔ bikũ̀ kãáo kpãni, mɔkɔ̃n
kũ n bedenɔ kũ n gbɛ̃nɔ pínkii? 42 Akũ Yudanɔ
wèḿma ò pì: Kũ kína de ó danɛ ũ yãimɛ. Bɔ́yãi yã

bire kɛ̀árɛ ĩnii? Ódi kína zàna blero, ódi a pɔ́ke sí ó pɔ́
ũro. 43 Akũ Isarailanɔ pì Yudanɔnɛ: Zaakũ ó buri
lɛu kurimɛ, ó ɔ kú kũ kína Daudao de á pɔ́la. Bɔ́yãi a
ó dítɛ futaa? Ókɔ̃nɔmɛ o kína gbɛsɛna yã ò káakuroo?
Ama Yudanɔ wena pãsĩ de Isarailanɔ pɔ́la.

20

Sɛba bona Dauda kpɛ

1 Gaavude ke mɛ́ à kú gwe, a tɔ́n Sɛba, Bikiri nɛ́,
Biliaminu burimɛ. Akũ à kuru pɛ̀ à pì:

Ó baka kú kũ Daudaoro,
ó bàka kú kũ Yɛsɛ nɛ́oro,
ákɔ̃nɔ Isarailanɔ, á baadi tá a bɛa.

2 Akũ Isarailanɔ kɛ̃̀ Daudaa ń pínki ò gɛ̀ɛ ò nà
Bikiri nɛ́ Sɛbaa, ama Yudanɔ zɛ̀ kũ ń kínao bona
zaa Yodai ari Yurusalɛmu. 3 Kũ Dauda sù a bɛa
Yurusalɛmu, à a nɔ yìgisaride gbɛ̃nɔn kuri kũ à tò
òtɛn bɛ gwanɔ sɛ̀ à ń ká bɛ ken ògɔ̃ ń dãkpã. Dauda
ń gwá, ama adi wútɛ kũńwo doro. Ò ń káka kpɛ́n
gyaanɔnɔ ũmɛ ari ò gɛ̀ɛ ò gàgao.

4 Akũ kína pì Amasanɛ: Ǹ Yuda zɩ̃̀karinɔ sísi ò
kakaramai gɔrɔ aakɔ̃ dagura. Mɔkɔ̃n sɔ̃, ĩnigɔ̃ kú
lamɛ. 5 Amasa gɛ̀ɛ à Yudanɔ sìsi, ama à gìi kɛ̀ de gɔrɔ
kũ kína dìtɛnɛla. 6 Akũ Dauda pì Abisainɛ: Bikiri
nɛ́ Sɛba ni wari dɔwá tera de wari kũ Abusalomu
dɔ̀wála. Ǹ ma gbɛ̃nɔ sɛ́tɛ à pɛ́tɛi, de àsun sí wɛ̃tɛ
bĩniden à piti ó ɔĩro yãi. 7 Akũ Yoabu gbɛ̃nɔ kũ kína
dãkpãrinɔ kũ zɩ̃̀karinɔ ń pínki ò bɔ̀tɛ Yurusalɛmu ò
pɛ̀tɛ Bikiri nɛ́ Sɛbai.

8 Gɔrɔ kũ ò kú gbɛ̀ gbɛ̃̀ntɛ̃ kũ à kú Gibiɔ̃ sarɛ, akũ
Amasa sù dańlɛ. Yoabu zɩ̃̀ka'uta dana, a fɛ̃nɛ dɔna
a pi. Kũ à nà Amasai, à fɛ̃nɛ pìi wòto a plɛn 9 à pìnɛ:

Ma gbɛ̃, ń aafia yá? Akũ à Amasa kũ̀ a lɛ́kãsãa kũ a
ɔ plao lákũ à ye à lɛ́ pɛ́aa bà. 10 Amasa dí fɛ̃nɛ kũ à
kú Yoabu ɔn tàasi káro, akũ Yoabu a zɔ̃̀o a gbɛrɛn, a
nukãninɔ bɔ̀tɛ à kàtɛ zĩtɛ. Yoabu dí ɛra à a plade
zɔ̃̀ doro, zaakũ à gà kɔ̀. Akũ Yoabu kũ a dakũna
Abisaio pɛ̀tɛ Bikiri nɛ́ Sɛbai.

11 Yoabu ìbanɔ do gɔ̃̀ zɛna Amasala à pì: Gbɛ̃ kũ
à zɛ̀ kũ Yoabuo kũ Daudao, à do Yoabui. 12 Aru
dana Amasa gɛ̀la zɛ́dan, akũ zĩ̀kari kũ òtɛn sunɔ zɛ̀
òtɛn gwa ń pínki. Kũ Yoabu ìbaa pìi è gbɛ̃ kũ òtɛn su
gwenɔ ń pínki ò zɛ̀ òtɛn gwa, akũ à Amasa gɛ̀ɛ gàtɛ à
gòo zɛ́n à dìtɛ sɛ̃̀n, akũ à uta kùala. 13 Kũ à gàtɛ à gòo
zɛ́n lɛ, gbɛ̃ sĩnda pínki bò à tɛ̀ Yoabui, akũ ò Bikiri nɛ́
Sɛba gbɛ̀sɛ.

14 Sɛba lìka Isaraila burinɔ bùsuui pínki ari Abɛli
Bɛtɛmaka, akũ Bɛri burinɔ sù ò kàkara ò tɛ̀i gwe.
15 Yoabunɔ sù ò lìkai zaa Abɛli Bɛtɛmaka. Ò bùsuu
kàtɛkatɛ wɛ̃tɛ bĩni sarɛ, akũ òtɛn wɛtɛ ò bĩni pìi
gboro. 16 Akũ nɔgbɛ̃ ɔ̃ndɔ̃de ke lɛ́ zù zaa wɛ̃tɛ gũn
à pì: À sã kpá! À sã kpá! Ǹ o Yoabunɛ à su la,
mà yã onɛ. 17 Kũ Yoabu nà nɔgbɛ̃ pìii, akũ à a là à
pì: Mɔkɔ̃mmɛ Yoabu ũ yá? À wèa à pì: Makũmɛ!
Akũ à pìnɛ: Ǹ sã kpá makũ n zɔ̀bleri yãi. À pì: Ma
sã kpà. 18 Akũ nɔgbɛ̃ pìi pì: Òdi pi yã, ǹ yã gbɛka
Abɛlidenɔa, yã le à mì dɛ. 19 Ó kun yãkete sari
Isaraila gbɛ̃ náanidenɔ ũ, akũ ntɛn wɛtɛ ǹ Isaraila
wɛ̃tɛ tɔ́de dí kakatɛ yá? Bɔ́yãi ń ye ǹ Dikiri wɛ̃tɛ dɛɛ?
20 Yoabu wèa à pì: Gyam! Oi! Má ye mà á dɛdɛro.
Má ye mà á wɛ̃tɛ kakatɛro. 21 Lɛnlo! Gbɛ̃ kũ òdi pinɛ
Bikiri nɛ́ Sɛba, Ɛflaimu burinɔ bùsu sɛ̃̀sĩde gbɛ̃ mɛ́ à
fùtɛ kína Daudai. À gbɛ̃ mɛ̀n do pì kpáma, mani go

á wɛ̃tɛla. Akũ nɔgbɛ̃ pìi pìnɛ: Ǹ ma! Oni a mì zunnɛ
zaa bĩni musu.
22 Nɔgbɛ̃ pìi gɛ̀ɛ à a gbɛ̃nɔ lè kũ a ɔ̃ndɔ̃kɛo, akũ ò
Bikiri nɛ́ Sɛba mìi zɔ̃̀ ò zù Yoabunɛ. Yoabu kuru pɛ̀,
akũ ò fã̀kɔ̃a, ò wɛ̃tɛ pìi tò gwe. Baadi tà a bɛa, akũ
Yoabu pìi tà kína kĩnaa Yurusalɛmu.

Dauda ìbanɔ

23 Yoabumɛ Isaraila zĩ̀karinɔ pínki gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃
ũ. Yoyada nɛ́ Bɛnayamɛ dogarinɔ gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃ ũ.
24 Adoniramumɛ zɔ̀nɔ gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃ ũ. Ailudi nɛ́ Yosafa-
tamɛ baarukpari ũ. 25 Sevamɛ takadakɛ̃ri ũ.
Zadɔki kũ Abiataoomɛ sa'orikinɔ ũ. 26 Yairi gbɛ̃
Iramɛ Dauda kpàasi ũ.

21

Fĩnabona Gibiɔ̃denɔnɛ

1 Nà kun Dauda gɔrɔa, à gìi kɛ̀ ari wɛ̃̀ aakɔ̃. Dauda
Dikiri arɛ wɛ̀tɛ, akũ Dikiri pì: Solu yãimɛ. Gbɛ̃dɛyã
wì a bɛ musu, kũ à Gibiɔ̃denɔ dɛ̀dɛ yãi. 2 Akũ kína
Gibiɔ̃denɔ sìsi à yã òńnɛ. Gibiɔ̃denɔn de Isarailanɔ
ũro, Amɔri buri kũ ò gɔ̃̀nɔmɛ. Isarailanɔ la dàńnɛ
yã ò pì oni ń dɛdɛro, akũ Solu wɛ̀tɛ à ń lakiti kɛ
a aniakɛnaa Isarailanɔnɛ kũ Yudanɔ yãi. 3 Akũ
Dauda Gibiɔ̃denɔ là à pì: Bɔ́n á ye mà kɛárɛɛ? Deran
mani kútɛ kɛárɛ, de à le à Dikiri gbɛ̃nɔ sáabu kpáa?
4 Ò wèa ò pì: Ó zɛ́ vĩ ò andurufu ke wura gbɛka
Solua ke a bedeanɔro, akũsɔ̃ ó zɛ́ vĩ ò Isaraila gbɛ̃ke
dɛro. Akũ Dauda ń lá à pì: Átɛn pi deramɛɛ? Bɔ́n
mani kɛárɛɛ? 5 Ò wèa ò pì: Gbɛ̃ kũ à ó dɛdɛ à lɛ́
kpàkũsũwái à ó láka de à le à ó buri bo Isarailanɔ
gũn yãi, 6 tó ò a buri gɔ̃gbɛ̃ mèn supplanɔ kpáwá, óni

ń loko lía Dikiri arɛ Gibɛa, kína Solu kũ Dikiri kàa
pì bɛ wɛ̃tɛn. Akũ kína pì: Mani ń kpááwamɛ. 7 Kína
dí Yonatã nɛ́ Mɛfibosɛ, Solu daikore kpáḿmaro, lɛ́
kũ ò kɛ̀ Dikiria lɛɛlɛ kũ Yonatão yãi. 8 À nɛ́gɔ̃gbɛ̃
gbɛ̃nɔn pla kũ Aya nɛ́nɔgbɛ̃ Rizipa ì kũ Soluoo sɛ̀. Ń
tɔ́n dí: Amɔni kũ Mɛfibosɛo. À nɛ́gɔ̃gbɛ̃ gbɛ̃nɔn sɔɔro
kũ Solu nɛ́nɔgbɛ̃ Mɛraba ì kũ Mɛɔla gbɛ̃ Bazilai nɛ́
Adiɛlionɔ sɛ̀ dɔ. 9 À ń ná Gibiɔ̃denɔnɛ ń ɔĩ, akũ ò ń
loko lía sɛ̀sĩi musu Dikiri arɛ. Gbɛ̃nɔn suppla pìnɔ
gà lɛɛlɛmɛ, ò ń dɛdɛ pɔ́ dúfu kɛkɛgɔrɔa.

10 Aya nɛ́ Rizipa uta kasanɔ sɛ̀ à kpàtɛ a zĩdanɛ
gbɛ̀ɛa gwe. Zaa pɔ́ dúfu kɛkɛgɔrɔa ari legũ gɛ̀ɛ à gɛ̀ɛ
pìnɔ gbɛ̃̀, àdigɔ̃ gí bãnɔnɛ ò diḿma fãnantɛ̃, àdigɔ̃ gí
sɛ̃̀ntɛ nɔ̀bɔnɔnɛ ò nańyĩ gwãani. 11 Ò yã kũ Solu nɔ
yìgisaride pìi kɛ̀ɛ ò Daudanɛ, 12 akũ à gɛ̀ɛ à Solu kũ
a nɛ́ Yonatão wánɔ sɛ̀tɛ Yabɛsi Giliadadenɔ kia. À
sù à lè ò ń gɛ̀nɔ sɛ̀tɛ kpãni Bɛtɛsã gãnulɛa, gu kũ
Filisitininɔ ń loko bĩnia Solu dɛna Giliboa gbɛra.
13 Dauda tò ò ń gɛ̀wa pìnɔ sɛ̀tɛ ò tào, ò kàkara kũ gbɛ̃
kũ ò ń loko pìnɔ gɛ̀wanɔ, 14 akũ ò vɛ̀ Solu de Kisi
miran Zɛla, Biliaminu burinɔ bùsun. Ò yã kũ kína
dìtɛ kɛ̀ pínki, akũ Luda adua kũ ò kɛ̀ Isarailanɔ bùsu
yã musu sì kũńwo.

Gbɛ̃ gbɛ̃̀nagbɛ̃nanɔ dɛdɛnaa

15 Filisitininɔ ɛ̀ra ò zɛ̃̀i kà kũ Isarailanɔ dɔ. Dauda
kũ a gbɛ̃nɔ gɛ̀ɛ ò zɛ̃̀i kà kũńwo. Kũ Dauda gbãna
làka, 16 akũ gbɛ̃ gbɛ̃̀nanɔ buri Isibi Bɛnɔbu pì áni
Dauda dɛmɛ. A mɔ̀gotɛ̃ sári tìkisi de kiloo aakɔ̃la, à
fɛ̃nɛda dufu lokona. 17 Akũ Zeruya nɛ́ Abisai kpài à

Filisitini pìi dɛ̀. Akũ Dauda gbɛ̃nɔ la dànɛ ò pì: Ĩni gɛ́
kũoo zı̀lan doro, de ó Isarailanɔ fitila sún garo yãi.
18 Abire gbɛra òtɛn zı̀ ká kũ Filisitininɔ Gobu,
akũ Usa gbɛ̃ Sibekai gbɛ̃ gbȁna buri kũ òdi pinɛ
Safa dɛ̀. 19 Zı̀i ɛ̀ra à fùtɛ kũ Filisitininɔ Gobu dɔ,
akũ Bɛtilihamu gbɛ̃ Yairi nɛ́ Ɛlana Gata gbɛ̃ Gɔlaya
dakũna Lami dɛ̀. Lami sári pá de lán bizatãri gòdo
lí bàmɛ. 20 Kũ òtɛn zı̀ ká kũńwo Gata dɔ, gbɛ̃ tìkisi ke
kú gwe, a ɔnɛnɔ kũ a gbánɛnɔ mɛ̀n suddodomɛ, à kɛ̀
pínki baraasɔɔro donsari. Gbɛ̃ gbȁnanɔ burimɛ dɔ.
21 À kùsɛɛ bìri Isarailanɔa, akũ Dauda vı̀ni Simɛa
nɛ́ Yonatã a dɛ̀. 22 Gbɛ̃nɔn siikɔ̃ pìnɔ bi Gata gbɛ̃
gbȁnanɔ burinɔmɛ. Dauda kũ a gbɛ̃nɔ mɛ́ ò ń dɛdɛ.

22

Dauda Dikiri sáabukpana a zı̀blena yã musu (Zab 18)

1 Kũ Dikiri kína Dauda bò Solu kũ a ibɛrɛ kparanɔ
ɔĩ, à lɛ̀ɛ dà kũ Dikiri tɔ́o 2 à pì:
Dikirimɛ ma gbɛ̀si kũ ma zɛki gbãnao ũ,
ma surabariimɛ.
3 Ma Ludamɛ ma gbɛ̀si ũ, madì nai.
Àkũmɛ ma sɛ̃gbako ũ
ma surabari gbãna kũ ma guleio,
ma utɛki kũ ma bokio,
àdi ma sí gbɛ̃ pãsĩnɔa.
4 Dikiri kà ò a sáabu kpá.
Madì a sísi, àdi ma bo ma ibɛrɛnɔ ɔĩ.

5 Gó'itɛ vlɛ̃̀ kũmao,
ísɔ̃ kũ àdi ń kakatɛ tɛni ma ble.
6 Mira bànɔ lìkamai,

ga tankutɛ kpàkpamɛnɛ ma arɛ.
7 Kũ má kú wari gũn lɛ, ma Dikiri sìsi,
ma wiki lɛ̀ ma Ludaa,
akũ à ma kòtoo mà zaa a bɛa,
ma wiki kà a kĩnaa, à gɛ̃̀ a sãn.

8 Zĩtɛ lùkaluka à yĩ̀gãyĩgã,
kpinɔ dègedege ari ń zĩnin.
Ò lùkaluka kũ a pɔ fɛ̃̀ yãi.
9 Túsukpɛ bò a yĩn,
tɛ́ kũ àdi ń kpata bò a lɛ́n,
a yɔ̃̀nɔ tɛn tɛ́ kɛ a arɛ.
10 À musu wɛ̃̀ à kìpa,
legũ sìsi a gbá gbáru.
11 Àtɛn vura dina kɛrubu kpɛ,
àtɛn yàa kɛ ĩala.
12 À gusira dà a zĩdala,
ludambɛ sira kũ̀ a kúkila.
13 Zaa a gakuri tɛ́kɛnaa gũn
legũ tɛn pí pãsĩpãsĩ.
14 Dikiri pàta zaa musu,
Luda Musude kòto dɔ legũpũtãna ũ.
15 À kàa fã̀ ma ibɛrɛnɔa à ń fãkɔ̃a,
à tò legũ pìḿma à pɛ̀ḿma.
16 Kũ Dikiri pàtaḿma,
kũ à pɔ́ bò a yĩn,
ísira zĩtɛ bò gupuraa,
andunia zĩni gɔ̃̀ katɛna pótompo.

17 À ɔ bò zaa musu à ma kũ,
à ma bo swada gũn.
18 À ma si ma ibɛrɛ gbãna ɔĩ

kũ ma zãnguri kũ ń gbãna demalanɔ.
19 Ò lɛ̀tɛma ma sunyĩkɛgɔrɔa,
ama Dikiri zɛ̀ kũmao.
20 À ma bo à ma gba mɛ̀poroki,
à ma sura bà kũ à yemai yãi.

21 Dikiri yã kɛ̀mɛnɛ ma nɛ̀sɛmana lɛ́n,
à fĩna bòmɛnɛ ma gbãsĩsarikɛ lɛ́n.
22 Zaakũ má Luda yãditɛnanɔ kũna,
mádi yã vãni kɛ ma a Luda tònlo.
23 A dokayãnɔ dìgɔ̃ domɛnɛ arɛ pínki,
mádi kpɛ li yã kũ à dìtɛnɔnɛro.
24 Má kunna taari vĩ Dikirinɛro,
má a zĩda kũna durunna sari.
25 Dikiri fĩna bòmɛnɛ ma nɛ̀sɛmana lɛ́n,
zaakũ à è má kun gbãsĩ sari.

26 Náanidemɛ n ũ náanidenɔnɛ,
taarisaridemɛ n ũ taarisaridenɔnɛ.
27 Ń swáswa gbɛ̃ swáswanɔnɛ,
ama ndì ibɛrɛ kpá kũ gbɛ̃ dɔ̀rɔsaridenɔo.
28 Ndì zĩdabusarinɔ sura ba,
ndì zĩdabirinɔ lago.
29 Dikiri, mɔkɔ̃mmɛ ma fitila ũ,
Dikiri, ndì ma gusira litɛ gupura ũ.
30 Kũ n gbãnao mani fɔ̃ mà kusi karaaa,
ma Luda gãi mani fɔ̃ mà vĩ gbĩ̀la.

31 Luda díkĩna sɔ̃ a yãkɛna papana,
Dikiri yã mamberu vĩro, à swáswa,
à de sɛ̃gbako ũ gbɛ̃ kũ ò nàinɔnɛ.
32 Dikiri baasiro, dín Luda ũu?
Ó Luda baasiro, dín gbɛ̀si ũu?

33 Luda mɛ́ àdi ma gba gbãna,
àkũ àdi zɛ́ poromɛnɛ súsu.
34 Àdi tó ma gbá kãi gɔ̃ nna lán zɔ̃ pɔ́ bà,
àdi tó màgɔ̃ táa o guleinɔ musu.
35 Àdi zɩ̃̀kanaa dadamɛnɛ,
ari ma gɑ̃̀sɑ̃ ni fɔ̃ à mɔ̀gotɛ̃ sá gá.
36 Ndì n zɩ̃̀blena sɛ̃gbako kpáma,
ndì natɛ ǹ ma tɔ́ bo.
37 Ndì ma zɛ́ yàasa kũmɛnɛ,
de ma gbá sún sataro.

38 Ma pɛtɛ ma ibɛrɛnɔi ma ń dúgu zɔ̃̀,
mádi ɛra mà suro, sé ma gɛ ma ń dɛdɛ.
39 Ma ń wiwi dúgudugu, odi fɔ̃ ò fùtɛ doro,
ò lɛ̀tɛ ò gɔ̃̀ katɛna ma gbá gɛ̃i.
40 N ma gba gbãna ma zɩ̃̀i kào,
n tò ma ibɛrɛnɔ mìi nàtɛmɛnɛ.
41 N tò ma zãngurinɔ kpɛ lì,
akũ ma a ibɛrɛ pìnɔ kàkatɛ.
42 Ò wiki lɛ̀, gbɛ̃ke dí ń sura baro,
ò lɛ́ zù Dikirii, adi weḿmaro.
43 Ma ń kɛ́ nɛ́kunɛku lán bùsutiti bà,
ma táa òḿma lán zɛ́ gũn bɔkɔtɔ bà.

44 N ma bo ma gbɛ̃ kũ ò fùtɛmainɔ ɔĩ,
n ma kɛ burinɔ mìde ũ.
Buri kũ má ń dɔ̃ronɔ dì zɔ̀ blemɛnɛ,
45 buri zɩ̃̀tɔnɔ dì kã natɛmɛnɛ.
Tó ò ma yã mà, òdi mì natɛmɛnɛ.
46 Ń kã dì ga,
òdi bo ń kúki gbãnanɔn kũ lukanaao.

47 Dikiri kun! Arubarikademɛ ma gbɛ̀si ũ!

Ò Luda ma gbɛ̀si ma surabari tɔ́ bo!
48 Luda mɛ́ àdi mɔra káḿmamɛnɛ,
àdi tó burinɔ mì natɛmɛnɛ,
49 àdi tó mà piti ma ibɛrɛnɔa.
N ma gba gbãna de ma zãngurinɔla,
n ma bo gbɛ̃ pãsĩnɔ ɔĩ.
50 Abire yãi mani n sáabu kpá burinɔ tɛ́,
mani n tɔ́ kpá, Dikiri.
51 Dikiri dì zɩ̃̀ zɔ̃kɔ̃ ble kína kũ á sɛ̀ɛnɛ,
àdi gbɛ̃kɛ kɛ kína kũ á kàanɛ,
makũ Dauda kũ ma burinɔ
ari gɔrɔ sĩnda pínki.

23

Yã kpɛde kũ Dauda òo

1 Yã kpɛde kũ Dauda òon dí.
Yɛsɛ nɛ́ Dauda yãn dí,
gbɛ̃ kũ Luda a gbà gbãna yã'onaamɛ.
Yakubu Luda a kà kína ũ,
àkũmɛ Isarailanɔ lɛ̀dari mana ũ.
2 Dikiri Nini yã dàmɛnɛ,
a yã da ma lɛ́n.
3 Isarailanɔ Luda yã ò,
Isarailanɔ Gbɛ̀si pìmɛnɛ:
Tó gbɛ̃ kí blè gbɛ̃nɔa a zɛ́a,
tó à kí blè vĩnakɛna Ludanɛ gũn,
4 àdigɔ̃ de lán ifãntɛ̃ bɔtɛna gupura bàmɛ,
lán gudɔna gukɛ̃kɔ̃anaa bà,
lán legũ kũ àdi tó sɛ̃̀ butɛ bà.
5 Ma bedenɔn nna kũ Ludaoroo?
A bàka nigɔ̃ kú kũmao ari gɔrɔ sĩnda pínki.
À a yã gɔ̃̀gɔ̃ pínki, à sika vĩro.
Ani bo kũ ma surabanaaoroo?

Ani pɔ́ kũ má a ni vĩ kpáma pínkiroo?
6 Gbɛ̃ pãnɔn de lán lɛ̀ɛ bàmɛ,
òdi zɔ̃ ò zukũnamɛ, òdi kũ kyáuro.
7 Gbɛ̃ kũ à ye à ɔ kɛa,
séto àgɔ̃ gɔ̃kɛbɔ ke gò kũna,
àdi tɛ́ naa gu kũ à kún.

Dauda gɔ̃sa gbãnanɔ

8 Dauda gɔ̃sa gbãnanɔ tɔ́n dí. Takemɔ gbɛ̃
Yasɔbeamumɛ zɩ̃̀kari tɔ́de gbɛ̃nɔn aakɔ̃nɔ gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃ɔ
ũ. Àkũ mɛ́ à sári sɛ̀ gbɛ̃nɔn wàa siikɔ̃nɔi à ń zɔ̃zɔ̃o
ń pínki gɔrɔ dokɔ̃nɔ zĩ. 9 Gbɛ̃ bire gbɛra Dodai nɛ́
Ɛlɛaza, Ahoa gbɛ̃ kú zɩ̃̀kari gbɛ̃nɔn aakɔ̃ pìnɔ tɛ́ dɔ. À
kú kũ Daudao gɔrɔ kũ Isarailanɔ kàkara ò zɩ̃̀i kà kũ
Filisitininɔ zaa Pasadamimu. Isarailanɔ bòru kpɛ
kpa, 10 àkũ mɛ́ à fùtɛ à Filisitininɔ dɛ̀dɛ ari a ɔ wã̀
à gɔ̃̀ fɛ̃nɛda pá kũna. Dikiri tò à zɩ̃̀i blè manamana
zĩ birea. Zɩ̃̀kari kparanɔ ɛ̀ra ò sù ò a lè, ama pɔ́nɔ
porona gɛ̀nɔa yãimɛ. 11 Gbɛ̃ dí gbɛra Age nɛ́ Sama
gusĩsĩde gbɛ̃ kun. Kũ Filisitininɔ gã̀a kàkara gu kũ
blá bú kún, Isarailanɔ bàa lɛ̀ńnɛ, 12 àkũ mɛ́ à zɛ̀ à
gì bú pì dagura. À bú pìi sìḿma à Filisitininɔ dɛ̀dɛ.
Dikiri tò à zɩ̃̀i blè manamana.

13 Pɔ́kɛ̃gɔrɔ wɔ́rɔgɔde gbɛ̃nɔn baraakurinɔ tɛ́,
gbɛ̃nɔn aakɔ̃nɔ bò ò gɛ̀ɛ Dauda kĩnaa zaa Adulamu
gbɛ̀wɛɛn. Filisitininɔ gã̀a bùra katɛna Rɛfaimu gu-
vutɛn. 14 Gɔrɔ birea Dauda kú sɛ̃̀ntɛpɔrɔtu, Filisitini
gudãkpãrinɔ sɔ̃ ò kú Bɛtilihamu. 15 Dauda tɛni a bɛ
í ni dɛ à pì: Dí mɛ́ ani gɛ́ à Bɛtilihamu bĩnilɛ lɔ̀gɔ'i
tɔ́mɛnɛɛ? 16 Wɔ́rɔgɔde gbɛ̃nɔn aakɔ̃ pìnɔ mɛ́ ò gɛ̀ɛ
ò gɛ̃̀ Filisitininɔ bùran, ò Bɛtilihamu bĩnilɛ lɔ̀gɔ'i tɔ̀

ò sùo Daudanɛ. Akũ adi we à mìro, à kɔ̀tɛ Dikiri
arɛ sa'o'i ũ. 17 À pì: Haba Dikiri, mani fɔ̃ mà í díkũ
miro. Gbɛ̃ kũ ò gì ń wɛ̃̀ndiiinɔ arumɛ. Adi we à
mìro. Wɔ́rɔgɔde gbɛ̃nɔn aakɔ̃ pìnɔ yãkɛnaan gwe.
18 Zeruya nɛ́ Abisai, Yoabu dakũna mɛ́ à
wɔ́rɔgɔde gbɛ̃nɔn baraakurinɔ gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃ ũ. Àkũ
mɛ́ à sári sɛ̀ gbɛ̃nɔn wàa do kpɛ́ basɔɔronɔi à ń dɛdɛ,
akũ à tɔ́ bò gbɛ̃nɔn baraakurii pìnɔ tɛ́. 19 À tɔ́ bò
de wɔ́rɔgɔde gbɛ̃nɔn aakɔ̃ pìnɔla, akũ à gɔ̃̀ ń gbɛ̃
zɔ̃kɔ̃ ũ, ama à kú wɔ́rɔgɔde tɔ́de gbɛ̃nɔn aakɔ̃ pìnɔ
tɛ́ro. 20 Yoyada nɛ́ Bɛnaya, Kabazɛli gbɛ̃mɛ zɩ̃̀kari
wɔ́rɔgɔde ũ. A yãkɛnanɔn dasi. À Mɔabu zɩ̃̀kari
tɔ́denɔ dɛ̀dɛ gbɛ̃nɔn pla. À gɛ̃̀ wɛ̀ɛɛ gũn gɔrɔ kũ
legũgbɛɛ kɔ̀tɛ, à músuu dɛ̀. 21 À Misila gɔ̃sa gbãna
kũ à sári kũnaa dɛ̀. À nài kũ gòoo à a sári sìa à a
dɛ̀o. 22 Yoyada nɛ́ Bɛnaya mɛ́ à yã pìnɔ kɛ̀, akũ à tɔ́
bò wɔ́rɔgɔde gbɛ̃nɔn baraakurii pìnɔ tɛ́. 23 À tɔ́ bò
de wɔ́rɔgɔde gbɛ̃nɔn baraakurii pìnɔla, ama à kú
wɔ́rɔgɔ tɔ́de gbɛ̃nɔn aakɔ̃ pìnɔ tɛ́ro. Akũ Dauda a
dìtɛ a dãkpãrinɔ gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃ ũ.
24 Gbɛ̃nɔn baraakurii pìnɔ tɔ́n dí:
Yoabu dakũna Asahɛli,
Dodo nɛ́ Ɛlana Bɛtilihamu gbɛ̃,
25 Arodi gbɛ̃nɔ Sama kũ Ɛlikao,
26 Paliti gbɛ̃ Ɛlɛzi,
Tɛkoa gbɛ̃ Ikɛsi nɛ́ Ira,
27 Anato gbɛ̃ Abiɛza,
Usa gbɛ̃ Mɛbunai,
28 Ahoa gbɛ̃ Salamɔ,
Nɛtofa gbɛ̃ Marai,
29 Nɛtofa gbɛ̃ Baana nɛ́ Ɛlɛbu,

Gibɛa kũ à kú Biliaminu bùsun gbɛ̃ Ribai nɛ́ Itai,
30 Piratɔ̃ gbɛ̃ Bɛnaya,
Gaasi guvutɛ gbɛ̃ Idai,
31 Araba gbɛ̃ Abialabɔ̃,
Bahurimu gbɛ̃ Azamavɛ,
32 Salaboni gbɛ̃ Ɛliabu,
Yasɛ̃ nɛ́nɔ,
33 gusĩsĩde gbɛ̃ Sama nɛ́ Yonatã,
gusĩsĩde gbɛ̃ Saraa nɛ́ Ahiamu,
34 Maaka gbɛ̃ Asabai nɛ́ Ɛlifɛlɛti,
Gilo gbɛ̃ Aitofɛli nɛ́ Ɛliamu,
35 Kaamɛli gbɛ̃ Ɛzɛro,
Larubu buri Parai,
36 Zoba gbɛ̃ Natã nɛ́ Igali,
Gada buri Bani,
37 Amɔni buri Zɛlɛki,
Bero gbɛ̃ Narai, Zeruya nɛ́ Yoabu zĩ̀kapɔnɔsɛrii,
38 Yɛta gbɛ̃nɔ Ira kũ Garɛbuo
39 kũ Iti buri Uriao.
Ǹ pínki ò gbɛ̃nɔn baraakuri awɛɛsupplamɛ.

24

Dauda a zĩ̀karinɔ naronaa

1 Dikiri ɛ̀ra à pɔ fɛ̃̀ Isarailanɔi, akũ à Dauda dà
à ɔ kà yãi à pì: Ǹ gɛ́ ǹ Isarailanɔ kũ Yudanɔ naro.
2 Akũ kína pì Yoabunɛ kũ zĩ̀kari gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃ kũ ò kú
kãaonɔ à pì: À Isaraila burinɔ bùsu para sɛna zaa
Dani ari à gɛ́ pɛ́ Bɛsɛbaa, à zĩ̀karinɔ naro de mà le
mà ń dasi lɛ́ dɔ̃. 3 Akũ Yoabu pì kínanɛ: Ma dikiri
kína, Dikiri n Luda n gbɛ̃nɔ karannɛ lɛu basɔɔro ǹ
wɛ́ sialɛ, ama ma dikiri kína, À kɛ̀ dera ń ye ǹ kɛ lɛɛ?
4 Bee kũ abireo kína yã Yoabu kũ zĩ̀kari gbɛ̃ zɔ̃kɔ̃nɔ

blè, akũ ò bɔ̀tɛ kína kĩnaa ò gɛ̀ɛ Isarailanɔ naro. 5 Kũ
ò bikũ̀ Yodaa, akũ ò bùraa kàtɛ Aroa sarɛ. Wɛ̃tɛ pì
kú guvutɛmmɛ. Akũ ò kurè Gada bùsun ari Yaza.
6 Ò kurè Giliada bùsun ò gɛ̀ɛ Kadɛsi, Iti bùsun ari
Daniyani, akũ ò gɛ̀ɛ Sidɔ̃ kpa. 7 Ò gɛ̀ɛ Taya wɛ̃tɛ
bĩniden kũ Ivi wɛ̃tɛnɔ kũ Kanaa wɛ̃tɛnɔ pínki, akũ
ò gɛ̀ɛ Yudanɔ bùsu gɛ̀nɔmidɔki kpa ari Bɛsɛba. 8 Ò
kurè bùsu pì gũn pínki. Mɔ kɛ̃ndo kũ gɔrɔ baroo
gbɛra ò ɛ̀ra ò sù Yurusalɛmu. 9 Akũ Yoabu gbɛ̃ kũ à
ń naronɔ lɛ́ ò kínanɛ. Isaraila gɔ̃gbɛ̃ kũ ò fɛ̃nɛda dɔ̃nɔ
gbɛ̃nɔn dúbu wàa siikɔ̃. Yudanɔ sɔ̃ gbɛ̃nɔn dúbu wàa
pla kpɛ́ basɔɔro.

10 Gbɛ̃ pìnɔ naronaa gbɛra Dauda kú tómadɔ̃yã
gũn, akũ à pì Dikirinɛ: Ma durunna kɛ̀ yã pì kɛnaa
gũn manamana. Dikiri, makũ n zɔ̀bleri, ǹ ma taari
kɛ̃ma sà, zaakũ ma yɔ̃nkɔ yã kɛ̀. 11 Ari Dauda gɔ̃
gɛ́ futɛ kɔnkɔ, Dikiri yã dìdi annabi Gada, Dauda
wɛ́gupu'eriia à pì: 12 Ǹ gɛ́ ǹ o Daudanɛ ma pì, mani
yã mɛ̀n aakɔ̃ kátɛnɛ. À yã pìnɔ do gwa à sɛ́, mani
kɛnɛ. 13 Akũ Gada gɛ̀ɛ à Dauda lè à pìnɛ: Nà kana
n bùsun wɛ̃̀ suppla ke n ibɛrɛnɔ pɛtɛnanyĩ ǹ bàa
lɛ́ńnɛ mɔ aakɔ̃ ke gagagyã gɛ̃na n bùsun gɔrɔ aakɔ̃,
a kpaten n sɛ̀ɛ? Ǹ laasun lɛ́a ǹ gwa, mani gɛ́ mà o
Luda kũ à ma zĩnɛ. 14 Akũ Dauda pì Gadanɛ: Má
kú warikɛna zɔ̃kɔ̃ɔ gũn. Ma sì ò lɛ́tɛ ò da Dikiri
ɔĩ, zaakũ à wɛ̃nda vĩ manamana. Àsun tó mà lɛ́tɛ
mà da bisãsiri ɔĩro. 15 Akũ Dikiri tò gagagyã gɛ̃̀
Isarailanɔgu zaa kɔnkɔ birea ari gɔrɔ kũ à zɛ̀o.
Sɛna zaa Dani ari à gɛ̀ɛ pɛ́ Bɛsɛbaa Isarailanɔ gàga
gbɛ̃nɔn dúbu baaakɔ̃ akuri. 16 Kũ malaika ɔ bò à
Yurusalɛmudenɔ kakatɛ, Dikiri a nɛ̀sɛɛ lìtɛ yã pìi

musu, akũ à pì malaika kũ àtɛni ń kakatɛ pìinɛ: Ǹ
zɛ lɛ! Ǹ n ɔ ɛra sà. Yebusi buri Arauna pɔ́wɛgbɛ̃kin
Dikiri malaikaa pì kún. [17] Gɔrɔ kũ Dauda malaika
pìi è àtɛni ń dɛdɛ, à pì Dikirinɛ: Makũ mɛ́ ma
durunna kɛ̀ ma taari kɛ̀. Gbɛ̃ pìnɔ bi ma kpàsa
sãnɔmɛ, odi yãke kɛro. Ǹ tó n ɔ su makũ kũ ma de
bedenɔa.
[18] Zĩ birea Gada gɛ̀ɛ à Dauda lè à pìnɛ: Ǹ gɛ́ Dikiri
gbagbaki bo Yebusi buri Arauna pɔ́wɛgbɛ̃kia.
[19] Akũ Dauda gɛ̀ɛ lákũ Dikiri a yã ò Gadanɛ nà.
[20] Kũ Arauna wɛ́ zù, à è kína kũ a gbɛ̃nɔ tɛn su a
kĩnaa, akũ à gɛ̀ɛ à kùtɛnɛ à wùtɛ a gbɛrɛa [21] à pì:
Ma dikiri kína, À kɛ̀ dera ntɛn su makũ n zɔ̀bleri
kĩnaa lɛɛ? Dauda wèa à pì: Ma su mà n pɔ́wɛgbɛ̃ki
lúmma mà Dikiri gbagbaki bon, de gagagyã pì le
à go gbɛ̃nɔa yãi. [22] Akũ Arauna pì Daudanɛ: Ma
dikiri kína, ǹ pɔ́ kũ à kɛ̀nnɛ mana sɛ́ ǹ sa oo. Ǹ zùnɔ
gwa sa'opɔ ũ. Ǹ pɔ́wɛgbɛ̃gonɔ kũ gbãngonɔ sɛ́tɛ
yàka ũ. [23] Kína, ma n gba pínki. Arauna ɛ̀ra à pìnɛ
dɔ: Dikiri n Luda sí kũnwo. [24] Akũ kína pìnɛ: Oi!
Mani lúmma, mani a fĩna bonnɛ. Mani sa o Dikiri
ma Ludaa pã fĩnabonaa sariro. Akũ à pɔ́wɛgbɛ̃ki pì
kũ zùnɔ lùa andurufu bupla akuri. [25] Akũ à Dikiri
gbagbaki bò gwe à sa'opɔ kũ òdi ká tɛ́n à tɛ́ kũ òa
kũ kɛnnakũkɔ̃o sa'opɔnɔ. Dikiri sì kãao a bùsu yã
musu, akũ gagagyã pìi zɛ̀.

Luda yã́ takada kṹ Bisã́ yã́o
Portions of the Holy Bible in the Busa language of Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bisã́ (Busa)

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

8631d380-7d17-5581-abf9-174814e8ccc3